

NOVI LIST

CORREO ARGENTINO
TARIFA REDUCIDA
Concesión 2466

"EL NUEVO PERIODICO"

REDACCION Y ADMINISTRACION: BUENOS AIRES, Lavalle 341, Esqr. 316 31 - Retiro 5839

Leto I.

BUENOS AIRES, 10. MARCA 1934

štev 24

NAROČNINA: Za Juž. Ameriko in za celo leto \$ arg. 5.—, za pol leta 2.50.— Za druge dežele 2.50 USA-Dolarjev.

POSAMEZEN IZVOD: 10 ctvs. LIST IZHAJA OB SOBOTAH

„Afera” in naša tukajšnja skupnost

Vkljub razumljivemu zanimanju argentinskega tiska in javnosti za volitve, ki so se vršile preteklo nedeljo v vsej republiki, so se pa venčar najširše plasti čitateljev živo zanimale za obsirna poročila, ki so jih prinašali listi o velikih poneverbah v „Banco Comercial del Plata”.

Za nas bi te poneverbe ne presegle mej dogodka, ki je sicer senzacionalen, a spada le v poglavje policijske kronike, ko bi afera, o kateri obsirno poročila, ne bila kolikor toliko v zvezi z našo tukajšnjo jugoslovansko naselbino in ko bi je gotovi krogi ne bili skušali nepošteno izrabiti za to, da vlečejo vodo na svoje mlince ter da vršejo senco umazanosti na vse, kar je v našem izseljenstvu jugoslovansko mislečega in čutečega.

Izmed glavnih krivcev ogromne poneverbe, s katero se sedaj bavi sodna oblast, sta imela gotovo vlogo v našem izseljenstvu dva človeka: Tonko Milić, poddirektor sleparskega zavoda, ki je Dalmatinec in jugoslovanski državljani, ter Pedro Pandol Tadić, predsednik upravnega sveta, ki je sicer Argentinec, a sin jugoslovanskih staršev. Oba prištevajo oblasti, na podlagi dosedanjih ugovorov, med prve in glavne krivce velike sleparije, radi katere je mnogo ljudi izgubilo svoj denar.

Don Tonko Milić, ki je — kakor ga je opisala na pr. „Prensa” — „izobražen človek, budne inteligence, prijaznega vedenja in na zunaj pošten ter ima celo to, da zna vzbuditi simpatije, dar, ki je večkrat značilen za delinkvente debelega kova”, ima za seboj pisano preteklost.

Se mlad, je prestopil iz katoliške vere v židovsko, da se je mogel poročiti z nekim dekletom tiste veroizpovedi. Svoje prve grehe proti paragrafom je menda začel delati pri nekem podjetju v Dalmaciji, od koder je pozneje odšel v Severno Ameriko, kjer je v New Yorku ustanovil neko Jugoslovansko-poljsko banko, ki se je začela ukvarjati s takšnimi posli, da je morala posredovati policija. Po vojni je bil v Dalmaciji, kjer je prevzel vodstvo velikih bauxitskih rudnikov. Živel je kot velik gospod po raznih mestih in je na pr. v Trstu imel v najemu velike in razkošne prostore v najboljšem tamošnjem hotelu „Savoja”, lasten avto, svojega šoferja itd. Kako je bilo s bauxitskim podjetjem, to nam ni natančno znano. Z Milićem pa je bilo tako-le: preko raznih držav (Francije, Španije, Anglije in Peruja) je prispel leta 1931. v Buenos Aires, brez posebnih gmotnih sredstev, in je dalje časa živel v velikih stiskah. Naša slovenska naselbina se je bila

prvi krat seznanila z njegovim imenom v zvezi s prvo ustanovitvijo Izzeljenske zaščite in s „Slovenskim Domom”. S propadom lista in patronata, ki sta se bila ustanovila pod pokroviteljstvom takratnega ministra dr. Schwegla, so tudi Slovenci pozabili na Milićevo ime, dokler se Don Tonko ni spet pojavil kot poddirektor banke „Comercial del Plata” in, pozneje, kot predsednik obnovljene Izzeljenske zaščite, kot lastnik lista „Jugoslavije” itd. ter, končno kot eden izmed glavnih „junakov” afere, za katero se sedaj tako živo zanima vsa tukajšnja javnost.

Drugi „junak”, Pedro Pandol Tadić, je bil v jugoslovanski naselbini znan kot odvetnik in se mu je bilo celo posrečilo postati pravni zastopnik našega tukajšnjega poslaništva. V „patronatu” je bil tajnik. Ko ga je policija aretirala preteklo dni, je ugotovila, da je imela z njim že opravka. Izkazalo se je namreč, da Pandol Tadić sploh ni bil odvetnik in da je bil že kaznovan, ker je ljudi sleparil z doktorskim naslovom. Oglaševal je v nekaterih jugoslovanskih izseljenških listih kot vodja odvetniške pisarne „Slavis”. Dasi je bil možakar sedaj razkrinkan in sedi v ječi, smo videli njegov oglas neizpremenjen še v nekem listu, ki je izšel ta teden. Marsikateri naš delavec, ki je iskal zaščite svojih pravic pri tukajšnjem sodišču, je nasedel temu sleparskemu „doktorju”.

Seveda je nad vse žalostno dejstvo, da sta bila v tako važni organizaciji, kakršna je Izzeljenska zaščita, za predsednika in tajnika človeka, s katerima se sedaj peča sodnik radi tako škandalozne afere, kot je velika sleparija, izvršena v škodo klientov banke „Comercial del Plata.” A naj je izšla pobuda za obnovev patronata od Milića in njegovih plačanih pajdašev, ter iz kakršnega koli namena, s katerimi ni bila ljubezen do trpečega bližnjega v nobeni zvezi,

ali pa naj je izšla ta pobuda od kogarkoli, dejstvo je, da skrbstvo za naše izseljence ne preneha biti radi tega nujna potreba in patronat koristna ustanova. V odboru Izzeljenske zaščite sedijo možje, o katerih poštenosti in dobri volji ne more biti nobenega dvoma. In dolžnost teh mož, ki so v dobri veri zaupali Miliću in Komp., je, da nemudoma skličejo občni zbor, ki naj obnovi vodstvo ter izključi iz organizacije vse one, ki so s škandalom v neposredni ali posredni zvezi.

Upravičeno sodi naša javnost, da je bil patronat za Tonka Milića samo špekulacija, le sredstvo, da si zagotovi popularnost med našimi izseljenci, kakor je naša javnost tudi prepričana, da je v svojih listih s hinavskim hvalisanjem slavil jugoslovanskega kralja iz zgolj špekulativnih namenov. Upal je, da si bo s svojimi članki prislužil odlikovanje, ki mu je bilo — kakor smo čitali v nekem tukajšnjem večerniku — tudi obljubljeno. Ni nam znano, ali ta vest odgovarja resnici ali ne in ali je bila morda ta obljuba (če je vest resnična) storjena samo z namenom, da se prepriči nadaljevanje kampanje, ki so jo Milićevi listi vodili proti tukajšnjemu poslaništvu. Najbrž bi ne škodilo, ko bi se to pojasnilo.

Onim, ki radi Milićevih člankov spravljajo moša in afero v zvezi z jugoslovanstvom itd., bodi povedano, da je Don Tonko v času, ko je objavljaj lizunske slavospeve „kralju - rešitelju”, podpiral tudi neki listič, ki je na ogabne načine napadal Aleksandra Karajordjevića ter odkrito ščuval svoje čitatelje (če jih je imel) k atentatu proti „krvoločnemu tiranu”...

Zato je špekulacija gotovih krogov proti Jugoslovanom in jugoslovanstvu neutemeljena in nepoštena.

Na poštenega človeka ne more pasti nobena senca radi nepoštenja njegovega bližnjega, četudi je ta bližnji izšel iz istega naroda.

Zato nosi vsak poštenu jugoslovanski priseljenec z mirno vestjo pokanci svojo glavo, dasi so nekateri tukajšnji listi skušali vreči svoje blato na našo jugoslovansko skupnost.

To blato se nas ne prime.

Slabi izgledi za svetovni mir

Nikakor ni pretirano, če rečemo, da se v povojnem času še nikoli ni toliko govorilo o „resnosti”, o „napetosti” in „nevarnosti” v raznih delih sveta, kakor vprav v zadnjem času. Vznemirjujoče besede ne prihajajo samo iz stolpičev senzacionalnih listov, ki ob vsakem mednarodnem incidentu, pa naj si bo še tako skromen, dražijo živce svojih čitateljev z razburljivimi prerokovanji, marveč prihajajo te vznemirjujoče besede tudi iz ust resnih mož in odgovornih državnikov.

Videli smo v zadnjih letih, kako je vedno bolj pešala in hiralala ona meddržavna organizacija, ki naj bi bila zagotovila narodom vsega sveta dolgo dobo trdnega in blagodejnega miru, in kako se je ta organizacija še bolj zamajala z izstopom Japonske in Nemčije ter radi spletkarenja Italije s paktom četvorice in zavoljo njenih poznejših zahtev o reorganizaciji, pospremljanih novih groženj o izstopu.

Razorožitvena konferenca je doživela popoln polom in mesto da bi se države postopoma razorožile, vidimo sedaj, kako se vsem večjim državam mudi z nabavo novih vojnih sredstev. Vprav v tem tednu prihajajo iz raznih velikih mest novice o novih in povečanih izdatkih za oboroževanje. Iz Amerike, iz Anglije, Francije, Italije in Japonske poročajo o gradnji novih vojnih ladij.

Ta ojačena vojna mrzlica izvira prav gotovo iz spoznanja, da se nekaj pripravlja, in sicer za menda ne preveč nedogledne čase.

V Evropi je mnogo nervoznosti in nezaupanja med posameznimi državami. Od časa do časa se kaj zgodi v enem ali drugem kotu Evrope, kar vedno znova vznemirja duhove. Najbolj kočljiva točka na evropskem zemljevidu je sedaj Avstrija, okrog katere se sosedje gledajo z nezaupanjem. Agitacija za povratek Habsburžanov se še ni poglela, iz zunanjepolitičnega zvočnika Male antante, ki je v Pragi, pa prihaja izjava, da bi vzpostavitev habsburške vladarske hiše pomenila „casus belli”, da bi bila, torej, vzrok za vojno. Nemško tajno oboroževanje povzroča Francozom resne skrbi, angleško javnost pa je razburila knjiga nekoga nemškega vseučilišnega profesorja, ki v njej razlaga, kako bo treba napasti Anglijo, da se uniči njena moč.

Najbolj nevaren pa je položaj na Skrajnem vzhodu in mnogi napovedujejo, da bo „bodoči konflikt” izbruhnil v Aziji, kjer se križajo veliki interesi in so si sosedje veliki narodi. Rusija je konsolidirala svoje odnose z zapadnimi sosedi in je osredotočila vso svojo pažnjo na Japonsko, ki je začela vztrajno

RAZNE VESTI

Na Španskem je Lerroux preosnovaval svoj kabinet. Notranji položaj je še vedno zapleten in si mlada republika skoro ne more pomagati iz večnih notranjih zmed. Vlada se boji komplikacij, pa je radi tega proglasila alarmno stanje.

Novega cesarja imamo sedaj na svetu. Dne 1. t. m. je bil ustoličen novi vladar Mandžurije Pu-Yi. V svojem govoru je povdarjal važnost sodelovanja z Japonsko.

Na Kubi se spet meša. Vlada je izdala razne dekrete usmerjene proti komunistični propagandi in je tu-

Carlos Mendieta, predsednik Kube di prepovedala organiziranje stavk brez predhodnega vladnega dovoljenja.

V Italiji bodo imeli 25. t. m. „volitve”. Eno nedeljo prej se bo zbralo v Rimu pet tisoč fašističnih oblastnikov na zborovanje, na katerem bo imel Mussolini, kakor napovedujejo, velik govor.

Na grškem otoku Kastelorizon, ki spada, kakor cela vrsta drugih Egejskih otočkov, pod Italijo, je prebivalstvo vprizorilo protestno manifestacijo proti povišanju občinskih davkov. Italijanski karabinerji in miličniki so streljali na množica in je bilo več žensk in otrok težko ranjenih.

Francoski parlament je izglasoval državni proračun ter je dal Doumergueovi vladi izredno pooblastilo, da po lastni uvidevnosti uvede štednjo v državno upravo ter da se pogaja o carinah in trgovanju z vladami drugih držav.

Angleški brezposelni delavci, ki so bili izvršili gladovni pohod na London, so se začeli vračati preteklo dni v svoje kraje. V zvezi s tem pohodom ne beleži kronika nikakih posebnih dogodkov.

prodirati v obsirno kitajsko deželo. Tu se krešejo koristi obeh velesil in, ker je toliko na eni kolikor na drugi strani mnogo smodnika, je nevarnost, da kakšna iskra povsroči eksplozijo. In če bi tam kaj počilo, je zelo verjetno, da bi takoj postale radovedne vsaj Združene države in najbrž tudi Anglija.

V preteklih dneh je prišlo ob rusko-mandžurski meji do streljanja, ki je izzvalo proteste japonske vlade v Moskvi. Tokijo zahteva, naj ruska vlada kaznuje oficirje in vojake rdeče armade, ki so streljali ob meji na japonske letalce. To je seveda samo ena iskra, izmed mnogih. A ko bo priletela prava iskra v smodnikov sod, tedaj bo počilo.

Voditelji ruskega naroda (v sredini Stalin) nosijo žare s pepelom ponesrečenih raziskovalcev stratosfere

VELIKE PONEVERBE V DENARNEM ZAVODU "BANCO COMERCIAL DEL PLATA"

Jugoslovanski državljani Tonko Milić, „doktor“ Pandol Tadić in vsi člani vodstva zapleteni v škandalozno afero - Klijenti banke osleparjeni za štiri milijone pesov

Prejšnji ponedeljek, to je 27. pr. meseca, so večerni listi prinesli vest, da so člani vodstva tukajšnjega zavoda „Banco Comercial del Plata“, ki je imel svoj sedež na Avdi. de Mayo 652, poverili ogromne vsote denarja, katerega so bili prejeli od vlagateljev in nakazovalcev, ter da so pobegnili. Že prve preiskave, ki jih je takoj uvedla policija, so pokazale, da se gre tu za veliko sleparijo v škodo klijentov banke, katerih število se je bilo vprav tekom zadnjih mesecev močno pomnožilo. Govori se, da znašajo te sleparije tri do štiri milijone pesov, dasi natančna vsota še ni ugotovljena, ker se osleparjeni klijenti še vedno oglašajo in ker sta upravitelja, ki imata glavno krivdo, odnesla v zadnjem hipu knjige in celo vrsto drugih listin, pa je radi tega preiskava otežkočena.

„Banco Comercial del Plata“ je bil ustanovljen leta 1911; deloval je torej na tukajšnjem trgu celih 23 let. Bila je to ena izmed precej številnih malih bank, kot jih je najti v vseh velikih trgovskih središčih predvsem pa v takem mestu, kakršno je Buenos Aires, kjer je bilo, vsaj pred leti, mnogo posla tudi z emigranti. Takšne banke živitarijo na ta način, da plačujejo pretirano visoke obrestine vloženi denar, ki ga potem investirajo na odušni način v kratkoročna posojila uradnikom in tudi trgovcem, ki ne morejo pri večjih denarnih zavodih dobiti kredita pod ugodnejšimi pogoji. Tako je tudi Banco Comercial del Plata živitaril in tudi živel, ko so bili časi boljši in zaslužek lažji. Prišla pa je kriza in tedaj so začele stiske. Pravijo, da je to banko zadel hud udarec, ko je radi padca Irigoyenovega režima izgubila svoje službe večina državnih uradnikov. Mnogim izmed teh uradnikov je bila banka posvoda denar, ker je bila prepričana, da bodo vsaj šest let sedeli v državnih uradih. Prišla pa je revolucija in je banki ostal v rokah, na mesto denarja, kup nič vrednih menic, ker so bili tudi garant državni uradniki, ki so skupno z glavnimi dolžniki zgubili svoje službe. Člani vodstva banke so bili že izgubili sleherno upanje, da se bo voz dal potegniti iz blata.

V prvi polovici preteklega leta pa se je položaj nepričakovano izpremenil. Banka je začela delati na polno paro, klijenti so prihajali in odhajali — vse je kazalo, da banka izredno dobro posluje in da ima za današnje klavne prilike izreden promet. Kaj je povzročilo ta neobičajen čudež?

Nekateri ljudje, ki so trdili, da so poučeni, so pripisovali ta preokret vplivnim trgovskim zvezam in izredni bančni spretnosti Dona Tonka Milića, jugoslovanskega državljanca iz Dalmacije, ki se je predstavil vodstvu banke kot rešitelj in je bil v kratkem času imenovan za podupravitelja, dočim je imel naslov glavnega upravitelja neki Rafael Marco.

Posli banke so se množili vsak dan. Reklama v listih, v podzemeljski železnici itd. ter visoke obresti (7 in več od sto), ki jih je zavod ponujal na vloge, so privabljal vedno več novih klijentov, ki so banki zaupali svoj denar.

V tistem času je Tonko Milić za-

čel razlagati mnogim ljudem svoje načrte, po katerih naj bi se Banco Comercial prelevil v slovansko banko, ki naj bi poslovala v prvi vrsti s slovanskimi priseljenci in ki naj bi polagoma prešla popolnoma v slovanske roke. V to svrhu je skušal navezati stike z uglednimi osebnostmi iz raznih slovanskih kolektivitet in je ponekod tudi našel osebe, ki so zaupale v njegovo dobro vero (tako smo na pr. videli pr. leto v nekem tukajšnjem listu sliko z nekega banketa, pri katerem so sedeli pri isti mizi guverner neke argentinske province, poslanik neke slovanske države, katera ima mnogo svojih ljudi v Argentini, ter Marco in Milić); zaupale so Milićevim besedem, dasi so jih pozneje silile k previdnosti razne govorice o njegovi preteklosti, ki so se začele širiti v nekaterih krogih.

V zvezi s temi načrti, katere je Milić proglašal, je banka začela delati veliko propagando v vseh listih tukajšnjih kolektivitet, predvsem v poljskih, čeških, hrvaških in ruskih, pa so nekateri izmed teh listov prešli pozneje v njeno ali pa v Milićevo last. Tako tudi tukajšnji hrvatski tednik „Jugoslavija“, ki je prej — ko je bil še v rokah g. Jovića — močno napadal Milića, a je pozneje, kakor je kolikor toliko razumljivo, na vse pretege začel hvaliti svojega novega gospodarja, o katerem je pisal cele strani polne same hvale in je par krat osrečil svoje naročnike tudi z Milićevo sliko. Slovenski del naše naselbine se je prvi krat seznanil z Banco Comercial del Plata potom oglasov, ki jih je začel objavljati neki slovenski list, kateri je obenem odstopil temu zavodu naslove svojih naročnikov, da je banka delala reklamo tudi z okrožnicami, ki jih je pošiljala po pošti. Pozneje je banka začela oglaševati tudi v našem listu, a je po poldrugem mesecu oglas odpovedala s pismom od 13. novembra pr. l., torej pred štirimi meseci. V istem času je prekinila oglaševanje tudi v večini drugih kolektivitetnih listov. začela pa je s tem večjo vneto oglaševati v tukajšnjih argentinskih velikih listih in v radiu, in to vprav do razkritja afere, o kateri poročamo.

Miliću ni bilo uspelo pritegniti v banko takšne osebe, kot si jih je že-

lel v začetku. Ali je vodstvo banke imelo tedaj res poštene namene, tega sedaj še ni mogoče vedeti, pokazala bo pa to preiskava. Kakor izgleda, je banka do novembra pr. l. poslovala redno; do sedaj prijavitelne sleparije datirajo iz poslednjih treh mesecev. Dejstvo je, da sta Marco in Milić, ki sta se — kakor vse kaže — prav imenitno razumela, pozneje odločila, da si na zelo enostaven način spravita na stran okrogle vsotice denarja. Poskrbela sta, da so prišli v vodstvo samo takšni možakarji, o katerih sta vedela, da jima ne bodo gledali na prste. Direktor banke je postal Pandol Tadić, sleparski odvetnik, o katerem se je sedaj izkazalo, da sploh nima doktorske diplome in da je bil že enkrat kaznovan, ker se je po krivem izdajal za odvetnika. Tudi drugi člani novega direktorija so bili takšni ljudje, do katerih sta imela upravitelja... popolno zaupanje. Za preglednika je bil na pr. neki krošnjar, o katerem se je sodnik že pri prvem zaslišanju prepričal, da nima najmanjšega pojma niti o najbolj vsakdanjih bančnih poslih. In ta človek bi bil moral nadzirati poslovanje banke....

Jasno je, da večina članov direktorija (vsaj oni, ki so bili bolj „živi“) niso Miliću in Marcu kimali samo iz prijaznosti, iz vljudnosti, marveč da se je lep del poneverjenega denarja stekal tudi v njihove žepce. Pandol Tadić je postal čez noč petičen gospod, tajnik direktorija, neki Fernando Vargas, je v kratkem času presenetil svoje znance s tem, da si je kupil „chalet“ in si privoščil še marsikaj drugega, po čemer si je prej drznil hrepeneti samo v sanjah, saj so ga poznali, da je trdo garal za to, da se je preživljal na skromen način. Kakor Pandol in Vargas, tako je gotovo tudi večina drugih članov direktorija našla v banki „Comercial del Plata“.... Ameriko, katero sta bila ustvarila Milić in Marco s tem, da sta smatrala za čisti dobiček vse, kar je prišlo v banko....

Sleparije seveda niso mogle ostati trajno prikrite. Ljudje, ki so bili potom banke nakazali denar, so po preteku primerne roka uvideli, da nakazilo v Evropi ni bilo izplačano. Hiteli so na banko protestirati, pa

sta jima upravitelja razlagala to in ono, da sta jih, vsaj začasno, pomirila. A tudi izgovori niso mogli trajno pomagati iz stiske.

V prvih dneh februarja je bila vložena proti banki prva ovadba pred sodiščem. Vložil jo je jugoslovanski odpravnik poslov dr. Zoran Dragutinović, ki je, po nalogu nekega jugoslovanskega državljanca, živečega v Jugoslaviji, tožil Milića in Marca radi poneverbe. Temu jugoslovanskemu državljanu je bil znanec v Buenos Airesu poslal denar potom banke, denar pa v Evropo ni prispel. Sodnik je začel poizvedovati, zadeva pa se je vlekla toliko časa, da je banka, katere upravitelja sta zaslutila nevarnost, brž nakazala telegrafično oni denar v Evropo. Sodna oblast je nato ustavila postopanje.

Čez nekaj dni pa je prišla na nova ovadba proti borznemu agentu Lagurdereju, kateri je bil potom banke „Comercial“ izvršil nekatera nakazila svojih klijentov, ki so se sedaj začeli pritoževati, da denar v Evropi ni bil izplačan; na banki so ljudi vozili toliko časa za nos, dokler se niso naveličali ter tožili borznega agenta, ta pa banko.

Na podlagi teh ugotovitev je sodna oblast zahtevala intervencijo policije, ki je prejšnji ponedeljek izvršila preiskavo v banki in aretirala vse uradnike, ki so se tam nahajali. Glavnih krivcev, Milića, Marca in drugih članov direktorija, policija ni našla, ker so bili že odnesli pete. V blagajni so našli celih 96 pesov in bon za 50.000, podpisan od gerenta Marca. Predsednik direktorija Pandol Tadić se je naslednjega dne javil pri sodniku, ki ga je dal takoj aretirati. Marca in Milića pa še vedno iščejo. Policija domneva, da se skrivata v mestu, pa upa, da ju bo kmalu izsledila.

Kakor smo že omenili, se še vedno oglašajo klijenti, ki so bili osleparjeni za svoje denarje. Policija je do sedaj ugotovila, da je imela banka vse polno načrtov, s katerimi je hotela vabiti vlagatelje in nakazovalce denarje, mnogo fondov pa da je šlo v razna podjetja, pri katerih so figurirali kot lastniki Milić, Marco in njuni zaupniki. Bavila se je tudi

Rojakom se priporoča

Edina Slov. Brivnica

katero je otvoril v ulici

Paz Soldan 4979 Paterna

Leopold Zavrtnik

lastnik

Clínica Médica "SLAVIS"

Ravnatelj: Dr. D. CALDARELLI

Upraviteljica: bolgarska rojakinja dra. Radka Ivanović

Vestno zdravljenje notranjih, želodčnih, živčnih, srčnih in vseh spolnih bolezni

Posebna sprejemna soba in poseben ambulatorij za ženske, ki jih zaupno zdravijo zdravnice, specializirane v vseh ženskih boleznih.

Govorimo jugoslovanske jezike in sprejemo od 10. — 12. ure ter od 3. — 7. popoldne

ZMERNE CENE

SAN MARTIN 522, II. nadstropje

U. T. 31 Retiro — 1619

s kolonizacijo. Glede kolonizacije v Malbranu, o kateri se je mnogo govorilo, so oblasti ugotovile, da je bila banka samo posredovalka med nekim veleposestnikom iz pokrajine Santiago del Estero ter med koloni, ki so zemljo nakupovali na javnih dražbah in na obroke. Pri tem posredovanju je banka prejela samo provizijo, glavna spekulacija pa je obstajala v tem: vodstvo je skušalo poskrbeti, da se bodo tamošnji koloni posluževali v vseh bančnih poslih izključno le tega zavoda, da bodo v njem nalagali svoj denar, delali nakazila, najemali posojila — seveda po oduških obrestih itd. Saj je sleparija obstajala v čisto navadni kraji. Milić, Marco in kompanija so si izmišljali vedno nove načine, kako bi privabili v banko denar, katerega so jemali iz blagajne ter ga tlačili v lastne žepce.

Kolikor smo mogli mi izvedeti od naših ljudi, izgleda, da jih je prizadetih le zelo omejeno število in za prav malenkostne vsote po 10 in 15 pesov, ki so jih bili vložili na hranilne knjižice; večje vsote so pa izgubili — od Jugoslovancev — Hrvatje, kar smemo sklepati po sledečem dejstvu, ki ga je policija ugotovila: od oktobra dalje je banka prevzela nakazila v jugoslovanski valuti za skupen znesek od 118.330 dinarjev, a je denar, kakor sklepajo oblasti, ostal v banki, oziroma — bolj rečeno — je romal v žepce gerentov in drugih članov vodstva.

Kakor pri vsakem bančnem polomu, tako so tudi radi te afere zgubili svoje denarje ne samo bogati trgovci in kapitalisti, marveč tudi preprosti in skromni ljudje, ki so bili nesli svoje skromne prihranke v banko, katera jim je obljubljala nekaj pesov več obresti za vsakih sto pesov vložene denarja. Največji upi in dolgo kovani načrti teh preprostih in skromnih vlagateljev so splavali po vodi radi nepoštenosti nekaterih posameznikov, ki jih bodo sodniki gotovo kaznovali tako kakor zaslužijo.

IZJAVA

Prejeli smo:

„Prosim Vas, da bi objavili naslednje pojasnilo: V Slovenskem Tedniku od 24. februarja tek. leta (štev. 243), na tretji strani in pod naslovom „Pismo uredniku Slovenskega Tednika“ je bil objavljen neki napad na „Novi list“, s podpisom H. Kravanja. Da ne bo nespornost, izjavljam, da jaz nisem pisec omenjenega pisma in da tudi nisem nikomur in nikoli govoril za ali pa proti kateremukoli listu.“

Podpisan:

Henrik Kravanja, lastnik Hotela „Viena“

PRIPOMBA UREDNIŠTVA:

Pismo, o katerem govori gornja izjava, si je g. urednik Slov. Tednika menda sam sebi pisal, ker mi ne vemo za nobenega drugega H. Kravanja, pa mu torej tudi nismo poslali tri številke lista na ogled. Gospod Henrik Kravanja pa, ki je tudi naš oglaševalec, prejema list že od začetka. O teh in podobnih... „Jesenskih manevrih“ Tednikovega urednika si lahko vsak čitatelj sam ustvari svojo sodbo.

POIZVEDOVANJA

Konzularni odsek tukajšnjega kr. jugoslovanskega poslaništva, Buenos Aires, Calle Charcas 1705, išče naslednje osebe:

Matijo Tolja, in sicer nujno, ker se gre za važne njegove koristi v domovini;

Matijo Grčarja, iz Dragomelja ali Brega;

Cveto Radosavljevića iz Sida; Vadima A. Medvedjeva, inženjerja elektrotehnik.

ARGENTINSKE VESTI

Nedeljske volitve

Po vsej republiki so se vršile preteklo nedeljo državnozbornske volitve. Izjemo sta tvorili samo provinci San Luis in San Juan, kjer se bodo vršile jutri in to radi znanih dogodkov. V glavnem mestu, kakor tudi v nekaterih pokrajinah, s ose vrnekaterih pokrajinah, so se vrve.

Volilni dan je potekel v glavnem mirno po vsej državi, le v Bella Vista, pokr. Corrientes, je prišlo v tamošnji poljedelski šoli do krvavega prepira, povzročena iz osebnih razlogov. Pokali so revolverji in štiri osebe so obležale mrtve.

V glavnem mestu republike je bila udeležba volilcev normalna, znašala je 74,30 od sto, ne tako pa v buenosaireski pokrajini, kjer je šla na volišča komaj polovica volilnih upravičencev, dasi so volitve za vsakega državljan, kakor je pač znano, obvezne.

Strank, ki so se potegovale za mandate, je kar mrgolelo. Posebno je preobilica strank belila glave volilcem, ki so imeli izbirati med številnimi kandidati za mestni svet; strank je bilo namreč več nego mandatov in je ob tej priliki spet pokazalo svojo veljavo staro špansko pravilo: „Mejor cabeza de ratón que cola de león“ — raje mišja glava nego levji rep. Vsak bi bil rad prvi, četudi v stranki, ki šteje le peščico pristašev.

Sedaj se je začelo štetje glasov. Po prvih podatkih, ki so bili doslej objavljeni, izgleda, da so si v glavnem mestu zagotovili veliko večino socialisti.

CANTONIJEVO ZDRAVSTVENO STANJE

Zdravstveno stanje Federica Cantonia, guvernerja province San Juan, ki je bil ranjen povodom zadnjih izgrediv, o katerih so naši čitatelji obveščeni, se je bilo poslabšalo tako, da so nekateri listi že bili javili, da je umrl. Ta vest pa ni odgovarjala resnici. Zdravstveno stanje odstavljene guvernerja se je začelo v zadnjih dneh boljšati in se zdravniki ne boje več za njegovo življenje.

PRISELJEVANJE V ARGENTINO

Mednarodni delovni urad v Ženevi je objavil podatke o izseljenem gibanju v preteklih letih. Iz teh podatkov je razviden vpliv krize, ki je povzročila, da se mnogi izseljenji vračajo spet v svoje stare kraje. Tudi priseljevanje v Argentino je močno padlo in v letu 1932 je bilo celo število onih, ki so zapustili to deželo, večje nego število takih, ki so se priselili.

OBRETNNA MERA ZA POSOJILA PRI BANKAH

Radi prizadevanj finančnega ministra so banke privolile, da se še za nadaljnjih šest mesecev obdrži znižana obrestna mera na posojila, ki gre od 5 do 6 in pol od sto.

SPOR MED NEODVISNIMI SOCIALISTI

Radi samovoljnega nastopanja vodstva neodvisne socialistične strake je nastal v njenih vrstah spor. Posebno hučo so nekateri člani te stranke zamerili vodstvu radi tega, ker je sklenilo volilni sporazum s konservativci. Spor se je te dni poostiril, ker so trije poslanci te stranke, med njimi dr. Bunge, odložili svoje poslanske mandate.

DOPIS IZ VIEDME

Viedma, februarja 1934.

Nekaj skromnih novic iz poslednjega časa Vam sporočam v tem pismu za „Novi list“. Letos smo imeli v Rio Negru prav hudo vročino. Še v prvih dneh februarja je živo srebro lezlo v cevi toplomera do točke, ki kaže 42 stopenj Celzija nad ničlo. Krizo imamo tudi tukaj in je mnogo ljudi, ki so brez dela in ki ga tudi zaman iščejo. Pri usmiljenih ljudeh trkajo na vrata, da dobe kaj pod zob. Pred nekaj tedni me je obiskal neki Slovenec, ki je bil slišal od nekega Čeha, rojenega v Jugoslaviji, da sem tu. Tožil mi je o slabih časih, pa mi je bilo seveda hučo, da mu nisem mogel pomagati, kakor bi bil rad. Dal sem mu nekoliko sadja in bodrilno besedo na pot. Odsel je s tovariši, ki jih je bilo menda osem, proti Conesi.

Dne 3. februarja smo imeli senzacijo. Mnogo ljudi je šlo k morju gledat mladega mrtvega kita, ki je bil „samo“ sedem metrov dolg. Voda ga je bila prinesla tam nekje od Comodora proti Viedmi. Pa so se tukajšnji ljudje čudili: „Qué cosa rara!“

Radi dolgotrajne suše so tudi živinorejci v velikih stiskah, ker ni zadosti krme za živino. Se skrbjo gledajo v zimo. Ker bodo ljudje radi pomanjkanja krme primorani odati živino, bo najbrž padla cena mesa.

Dругih posebnih vesti za sedaj nimam. „Novi list“ me vedno razvedri z vestmi, ki jih prihaša. Dal Bog, da bi se lepo razvijal ter bodril nas Slovence v tujini. Prav od srca mu želi mnogo uspeha med našimi izseljenci v Argentini.

Anton J.

SOKOLSKA PRIREDITEV NA BELO NEDELJO

Opozarjamo naše rojakinje in rojake, da bo dne 8. aprila, na belo nedeljo, priredil Sokol „La Paternal“ v znani dvorani XX Settembre, v ulici Alsina 2832, veselico, na kateri se bo prvič v Buenos Airesu predstavljala nadvse komična igra „TRIJE VAŠKI SVETNIKI“, v 3 dejanjih. Smeha bo na kvintale. Zato tej prosimo ostala društva, da na ta dan ne prirejajo prireditev. Opis igre bomo objavili v eni izmed prihodnjih številčk tega lista.

„Sokol“

KOLIKO LJUDI JE V CHACU

Glasom neke statistike, ki je bila objavljena te dni, ki pa še ni popolna, živi v argentinskem teritoriju Chacu 205.000 oseb, med katerimi je 11 tisoč Indijancev.

Krojačnica

Leopold Ušaj

Calle GARMENDIA
številka 4973

kjer boste našli najboljšo postrežbo in solidne cene

Prvovrstno delo

DRUŠTVENIVESTNIK

DOMAČA PROSTA ZABAVA,

SOKOLA „LA PATERNAL“ V nedeljo dne, 25. marca t. l. se bo vršila, kot po navadi, domača prosta zabava. Javili smo že, da se je društvo preselilo v nove prostore z obširnimi dvoriščem za ples. Sviral bo društveni orkester precej novih plesnih komadov. Za „buffet“ bo brat Hamlet Cesar preskrbel najboljšo pijačo in okusen prigrizek. Zabava se začne ob 17. uri. Za obilno udeležbo se priporoča.

Odbor.

REORGANIZACIJA SLOVENSKEGA DRUŠTVA V CORDOBI

Slovensko prosvetno društvo III. v Córdoba je imelo 25. februarja svoj občni zbor, na katerem se je reorganiziralo in spremenilo tudi svoje ime. Društvo ki, hoče biti odslej bolj delavsko usmerjeno, se sedaj imenuje „Slovensko delavsko kulturno društvo Iskra.“

Člani so si izbrali naslednje odbornike:

Predsednik Andrej Gregorič, podpredsednik Joško Kočevar, tajnik Rudolf Mozetič, tajnica Fanica Gregorič, blagajnik Draga Gregorič, knjižničar Josip Veveč.

DELO PATRONATA

Tekom prejšnjega tedna so bile zaposlene potom urada Jugoslovanske izseljenske zaščite naslednje osebe:

Tokarič Ante, kuhar; Radinović Marko in Marjanić Ante, mizarja; Stojanović Martin, mehanik; Bijelić Ante in Štajer Janko, mizarja; Frković Ante in Marija, matrimonio; Orebić Luka, slikar; Kovačić Stevo, pek; Božanić Ante, delavec; Radošić Milan, Kostrenčić Dragutin, Šegota Marijan, N. Mučić in M. Novak kot zidarski težaki; Vegar Milan, Mušič Ivan in Dugandžić Luka, zidarji; Šulentić Marijan, delavec.

Patronat je razdelil v istem času 143 bonov za kosila, 18 brezposelnim pa je dal male denarne podpore.

CERKVENI VESTNIK

CERKVENI KOLEDAR

11. marec — četrta postna nedelja — slovenske božje službe po navadi ob desetih dopoldne in ob štirih popoldne.

12. marec — ponedeljek — spomin svetega papeža Gregorja I. Velikega, Apostola Anglije.

13. marec — torek — spomin svete Kristine, device in mučenice.

14. marec — sredo spomin svetih štirideset in sedmih mučencev, ki jih je v Mameritinski ječi krstil apostol Peter. — Zapovedan postni dan: pritrgranje v jedi.

15. marec — četrtek — spomin svetega Klementa Hofbauer, apostola Dunaja in učitelja našega Friderika Baraga.

16. marec — petek — spomin svetega Oglejskega škofa Hilarija in njegovega dijakona Tatijana, mučencev. — Zapovedan postni dan: pritrgranje v jedi in zdržnost mesnih jedi.

17. marec — sobota — spomin svetega škofa Patricija, apostola Irske.

18. marec — peta postna ali tiha nedelja — slovenske božje službe na Paternalu, Avalos 250, po navadi ob desetih dopoldne in ob štirih popoldne.

CERKVENA KRONIKA

Zakrament svetega zakona sta sklenila Jožefina Trampuž in Dominik Žigon pred pričama Jožefom Trampuž in Ivanom Bratuž. Bilo srečno.

Zakrament svetega krsta je prejel gospa Sofija Petriček-Lorenz, kateri je botrovala Baruška Zboril, in njena hčerka Helena Alojzija Blanca Lorenz, kateri sta botrovala Helena Deprinž de Hilgers in Luis Pabolino. Obema želimo najboljšo srečo!

Zakrament svetega krsta je prejel Ivan Karl Žigon, kateremu sta botrovala Antonija in Jožef Trampuž in mu želimo obilo sreče.

Zakrament svetega krsta je prejel Alojzij Lavrenčič, kateremu sta botrovala Avgušlina Božič in Dominik Frankič, in kateremu ravno tako želimo vse najboljše.

NAZNANJAM

cenjenim rojakom, da sem prevzel dobroznano

Gostilno

z igrišči in kegljiščem (cancho) v ul. Donato Alvarez 2251 Buenos Aires

Točim dobra vina in prvovrstno pivo. Priporočam se za obilen obisk

ALOJZ KANDUS Lastnik

Instituto Médico Moderno

Ta zavod je edini v Buenos Airesu, ki ne razpolaga samo z najmodernejšimi napravami za zdravljenje bolnikov, marveč jih tudi pregleda z X-žarki ter jim analizira kri in seč

Konzultacije in analize brezplačno

KAPAVICA — z vsemi njenimi komplikacijami: Hitro in sigurno zdravljenje potom elektrolize.

SIFILIS — 606-914. Periodične Wassermannove analize

KOŽNE BOLEZNI — Zdravljenje ekzema in sraba

REVMATIZEM — Zdravljenje po najnovejših načinih z injekcijami in z žarki

ZENSKÉ BOLEZNI — Tok, nerednosti pri čiščenju. Bolnice sprejemamo v posebnem oddelku.

GRLO — NOS — UŠESA

V tej cení so vključena tudi zdravila in analize

SPREJEMAMO

od 10. do 12. in od 14. do 21.

Ob nedeljah in praznikih pa samo od 10. do 12.

347 - SUIPACHA - 347

BANCO DE LAS AMERICAS

BUENOS AIRES

SAN MARTIN 429

plačuje letnih 4 1/2 od sto obresti na

HRANILNE VLOGE

ter prodaja pa najnižjih cenah

VOZNE LISTKE

za katerokoli pomorskoplovno progo in družbo

Obiščite

SLOVENSKI ODDELEK

SLOVENCİ DOMA IN DRUGOD

VESTI IZ DOMOVINE

NARODNA SKUPŠČINA IZGLASOVALA ZAKON O POBIJANJU SPOLNIH BOLEZNI

Po daljšem odmoru se je narodna skupščina spet sestala v ponedeljek, dne 5. februarja popoldne. V času, ko so bili poslanci na počitnicah, se je izvršila, kakor je znano, izprememba vlade, kateri načeljuje sedaj Nikola Uzunović. Vlada ni nastopila z nobeno deklaracijo. Na seji kluba Jugoslovanske nacionalne stranke, je Uzunović izjavil, da je bila deklaracija nepotrebna, „ker sprememba vlade ne pomeni nikakršne politične spremembe“.

Na prvi seji je bila na dnevnem redu razprava o zakonskem osnutku za pobijanje spolnih bolezni, katerega je predložil narodni skupščini minister Pucelj že novembra lanskega leta. Skupščina je zakon odobrila. Nekatere podrobnosti o teh važnih določbah bodo našli čitatelji na 7. strani.

Na naslednji seji se je skupščina bavila s sleparijami, ki so se bile izvršile povodom izvajanja zakona o agrarni reformi v Bosni in v kateri je zapleten tudi poslanec Hussein Kadić. Na razne interpelacije, ki so jih poslanci predložili v zvezi s to zadevo, je odgovarjal načelnik vlade, ki je naglašal, da so oblasti takoj poskrbele za zaščito državnih in narodovih koristi ter da bodo krivice kaznovani po zakonu.

MRAZ IN SNEŽNI ZAMETI

Hud mrzav so imel koncem januarja v Ljubljani in sploh v Sloveniji, kjer je v nekaterih krajih na Gorenjskem toplomer padel na 18 stopen pod ničlo.

Ponovni snežni zameti v prvih dneh februarja so par krat zaporedoma prekinili železniški promet v Liki in so morale velike skupine delavcev odkopavati nekatere vlake, ki so na svoji vožnji med Zagrebom in Splitom obtičali v snegu.

SLABI ČASI ZA ČREVLJARJE

Ker so velike tovarne črevljev začele razprejati svoje mreže po vsej državi, so mnogi črevljarski obrtniki zašli v kritičen položaj, saj ne morejo z marljivostjo svojih rok konkurirati proti modernim strojem in velikemu kapitalu. Proti podružnicam znana Bat'ine češkoslovaške tovarne črevljev, ki je močno potisnila cene navzdol, se že dalje časa vodi huda kampanja.

Ko se je koncem januarja razširila vest, da namerava velika zagrebška tovarna črevljev „Astra“ odpreti v Mariboru svoje prodajalno, so se tamošnji črevljarski mojstri in pomočniki, skoro dve sto po številu, zbrali na protestno zborovanje. Odobrili so resolucijo, v kateri zahtevajo, naj oblasti preprečijo uničujočo konkurenco veleprodajnih ter naj zaščitijo malega obrtnika.

ŠE O ATENTATU V BREŽICAH

O eksploziji peklenskega stroja v vlaklu blizu Krškega smo že poročali razne podrobnosti. Glede tretje žrtve, o kateri so domnevali, da je dunajski zdravnik dr. Fritsch, se je pozneje izkazalo, da se gre za Antona Kapusa, ladijskega strojnika iz Trsta. Vozil se je z Dunaja, kamor je bil šel po opravkih, proti Zagrebu.

JAVNA SKLADIŠČA NA SUŠAKU

„Javna in carinska svobodna skladišča“ na Sušaku so bila pretekli mesec dograjena in bodo začela poslovati najkasneje meseca aprila t. leta. Ta skladišča bodo velike važnosti za nadaljnji razvoj sušaškega pristanišča.

ZA USTANOVITEV POSEBNEGA GOSPODARKEGA SVETA

Dr. Vlada Marković je objavil v beograjski „Pravdi“ članek, v katerem razpravlja o gospodarski krizi, ki je zajela gospodarsko življenje države. V svojem članku predlaga ustanovitev posebnega gospodarskega sveta ter združitve ministrstev za trgovino in industrijo, za poljedelstvo ter za gozdarstvo in rudnike v eno samo ministrstvo narodnega gospodarstva.

Pravi, da bi se na ta način doseglo enotno vodstvo vseh naših gospodarskih institucij in bi se dajale smernice za vse javno gospodarstvo, kar je po njegovem mnenju v današnjih razmerah neobhodno potrebno.

GROZNA NAJDBA

Truplo brez roke in noge. V Breznem so opazili ljudje z mostu v strugi ležeče človeško truplo, ki se je obesilo za podpornik ter je radi izredno nizke vode prišlo na površje. — Več ljudi se je nato spustilo v strugo ter so truplo spravili na suho. Bilo pa je že tako nagnito in razpadlo, da so se udje kar trgali od telesa. Roka in noga sta mu sploh že manjkali ter ju je najbrže odtrgal vodni tok, ki je butal ob telo, ki se je zajezilo med stebre opornika. Po obleki in nekaterih drugih znakih so prepoznali, da gre za Marijo Ambrož iz Dravograda. Revica je bila dolgo časa duševno bolna. Dne 21. novembra lanskega leta je izginila od doma ter se ni več povrnila. Sumili so, da si je kje končala življenje, sedaj pa je odkrila tajno njene smrti deroča Drava.

DRAMATIČEN BOJ Z VOLKOVI

Čuvaj občinskega gozda v Šalji pri Vučitrnu v Srbiji je, kakor običajno, pregledoval svoj revir. Na

samotnem kraju pa je naletel na tolopo volkov. Volkovi so takoj, ko so ga zagledali, navalili nanj. Čuvaju ni preostajalo drugega, kakor da se spusti v borbo z njimi. Izstrelil je nanje šest streliv in ubil štiri zverine. Pri sedmem strelju pa se mu je razletela puška. Ubogi čuvaj je že mislil, da je na poti na drugi svet in se je od strahu onesvestil. Toda zgodilo se je čudo. Volkovi ga niso raztrgali, niti se niso spravili na svoje ustreljene druge, ampak so se razbežali na vse strani. Čuvaj pa je, ko se je zavedel, vse štiri volkove zavlekel do okrajnega načelstva, kjer je za vsakega dobil po 200 Din. — V neki vasi pri Bihaču v Bosni je vdrla truma volkov v ovčjo stajo najbogatejšega kmeta. Volkovi so podavili 20 ovac, okrog 50 ovac pa se je razbežalo. Ko so se volkovi nažrli, so pobegnili.

PRVA SLOV. ZOBNA KLINIKA

Malabia 418,

na križišču s Triunvirato

U. T. Darwin 4504

Kombinacija tramvaja in podzem. železnice Lacroze, postaja Canning Krone, mostovi in popravila

Delo zajamčeno — Cene zmerne Ordinira od 9. do 12. in od 14. do 22. Ob nedeljah od 9. do 15.

M. Pavlusiak

Eno izmed ameriških vojnih letal, ki so izvršila zgodovinski polet iz Kalifornije na Havajsko otočje. Med letalci je bil tudi naš rojak Srečko Bolko iz Lokavca pri Ajdovščini, ki je mehanik pri ameriški aviatiki. V Ameriko je prišel pred 20 leti, ko je bil 15 let star

VESTI S PRIMORSKEGA

SMRTNA KOSA

V visoki starosti od 81 let je umrl v Opatiji, dne 30. januarja t. leta, dr. Andrej Stanger, znan nacionalni borec in dolgoletni načelnik občine Volosko-Opatija.

Mnogo ljudstva iz občine, kjer je užival velike simpatije, pa tudi iz ostale Liburnije se je udeležilo njegovega pogreba.

S pokojnim Stangerjem je legel v grob mož, čigar življenje je bilo tesno združeno z narodnim prebujenjem naših Istranov predvsem onih iz južnega dela poluotoka.

ŠE O INŽENERJU DEDEKU

O inženerju Dedeku, smo že večkrat poročali v zvezi z njegovo aretacijo, izvršeno s strani italijanskih oblastev v septembru pr. leta. Dedekovega šoferja so izpustili in se je vrnil v Ljubljano, kjer je povedal, da o inženerju nič ne ve in da mu sploh ni znano, kje da se nahaja. Koncem januarja je pa ljubljansko „Jutro“ objavilo izjavo prokurista Dedekovega gradbenega podjetja, kjer pravi, med drugim: „Inž. Franjo Dedek je v preiskovalnem za-

poru v Kopru, kjer se mu, po izjavah njegovih pisem, ki jih piše tako svoji materi, kakor tudi meni, zdaj ne godi posebno slabo. Hrani se iz lastnih sredstev. Pisma, perilo in obleke iz Ljubljane dobiva redno in sme v zaporu tudi čitati knjige. Prepričan je, da bo preiskava proti njemu kmalu zaključena in da se bo pokazala njegova popolna nedolžnost. Po mojem mnenju je kompliciralo preiskavo dejstvo, da se je g. inž. često vozil preko Italije na Sušak, in to poslovno, ker mu je bila ta pot najkrajša, in pa to, da je imel baš tistega dne, ko je bil aretiran, s seboj v kovčegu mnogo poslovnih aktov, torej gradiva, katero je moral preiskovalni sodnik vse preiskati.“

DOPOLAVORO V PLAMENIH

Nekega večera, koncem prve polovice januarja, je v Bertokih začelo goreti v hiši, kjer ima svoj sedež fašistični Dopolavoro. S Kopra so prišli pomagat domačemu prebivalstvu pri gašenju ognjegasci, vendar pa se jim ni posrečilo preprečiti počelo noč do ranega jutra. Škopolno uničenje stavbe. Gasili so do cenijo na 50 do 60 tisoč lir. Oblasti so uvedle preiskavo, da ugotovijo vzrok požara.

BALILLA BO DEMONSTRIRALA

Glasmom nekega uradnega naznanila, se bodo tekom tega poletja zbrali na Reki vsi vodje balillskih organizacij iz cele Italije na zborovanje. Menda hočejo Italijani s to demonstracijo v bližini jugoslovanske meje pokazati sosedom, da se italijanska deca pod fašističnim režimom vzgaja v junaškem duhu in da je to treba upoštevati.

ZANIMIV „PLEBISCIT“

Dasi je nekoliko zastarelo, je pa vendarle nad vse zanimivo naslednje poročilo o sledečem dogodku:

Pred odhodom na božične šolske počitnice je italijanski učitelj v Vrhoplju pri Vipavi staval učencem delikatno vprašanje. Hotel je izvedeti, v koliko je napredovalo potujčevalno delo in ali je rodilo kaj prida uspehov. Razredu je staval tole zahtevo:

„Kdor hoče postati Italijan, naj dvigne roko!“

Ali glej ga, zlomka; samo par otrok obrtnikov je dvignilo roko. Učitelju se je v strašnih bolečinah stisnilo srce.

„Kdor hoče biti Jugoslovan, naj dvigne roko“ je zaukazal tedaj.

Roko so dvignili vsi, tudi tisti, ki so prej izjavili, da bi radi postali Italijani.

Učitelj je od togote zbežal in zaloputnil vrata za seboj.

NIČ VAS NE STANE

nam pa pomagajte:

Opozorite svoje znanca na „NOVI LIST“

NAROČITE SE NA „Novi list“

Z MIRNIM SRCEM SE LAHKO ZATEČETE

ZASEBNO KLINIKO

Calle Ayacucho 1584 U. T. 41 - 4985 Buenos Aires

V VSAKEM SLUČAJU

KO ČUTITE, DA VAM ZDRAVJE NI V REDU. NAŠLI BOSTE V NAŠI KLINIKI SPECIALIZIRANE ZDRAVNIKE IN NAJMODERNEJŠE ZDRAVSTVENE NAPRAVE

UPRAVITELJ NAŠ ROJAK DR. K. VELJANOVIĆ

NAŠA KLINIKA JE EDINA SLOVANSKA KLINIKA. KI SPREJEMA BOLNIKE V POPOLNO OSKRBO, IN SICER PO JAKO ZMERNIH CENAH. IZVRŠUJEMO TUDI OPERACIJE

POSEBEN ODDELEK ZA VSE ŽENSKÉ BOLEZNI IN KOZMETIKO

Sprejemamo od 14. do 20. ure.

IZ BUENOSAIREŠKE KRONIKE

Radi klobuka v smrt

Ko je Celestino Fernandez stopal v nedeljo po Rivadaviji, na višini 4955, je veter tako močno zapihal, da mu je odnesel klobuk z glave. Fernandez, ki je imel 71 let, je stopil za klobukom na cesto, pa je tem pridiral voz, ki ga je podrl. Prišel je pod kolesa, ki so ga tako poškodovala, da je kmalu izdihnil v bolnišnici, kamor so ga bili prepeljali. Istega dne je v španski bolnišnici izdihnil Felix Fuentes, star 41 let, kateri je bil prišel par dni prej pod avto. Skoro ga ni dneva, da ne bi buenosaireška kronika beležila kakšne prav hude nezgode radi velikomestnega prometa.

MORILCA SO PRIJELI

Kakor se bodo čitatelji te kronike morda še spominjali, smo v mesecu oktobru pr. leta poročali, da je bil v ul. Ramello 3012 na grozen način umorjen krojač Francisco Cantalameza ter oropan. Policija je tedaj aretirala več njegovih rojakov, na katere je padal sum, a jih pozneje morala izpustiti, ker so dokazali svojo nedolžnost v tem roparskem umoru. Po dolgih poizvedovanjih je oblast končno ugotovila, da je zločin izvršil neki José Espinosa. Te dni so ga pripeli, pa bo prišel pred sodnika.

TOVARIŠA UBIL IN ŠEL SPAT

Prejšnji petek sta šla popivat Melone Carmelo, 45-leten, ter Esteban Vignola, star 50 let. Precej sta se ga bila nasrkala, pa je vino rodilo posledice. Že na poti proti domu — stanovala sta v ul. Bulnes 1755 — sta se začela kregati in zmerjati. Doma se je prepir še poostiril. Kakor pripoveduje Carmelo, ga je bil njegov drug napadel tekom prepiranja z nekim kuhinjskim orodjem, pozneje pa je zgrabil še za sekuro, da ga bo. Tedaj je Carmelo, v silobranu, pograbil okovano palico ter lopnil Estebana parkrat po glavi. Vignola se je zgrudil, Melone pa je šel spat. Ko je čez nekaj časa prišel domov njun tovariš Ramón Sagasta, je našel Vignola mrtvega. Poklical je policijo, ki je zbudila mirno spečega Meloneja ter ga odvedla v zapor.

Bomba proti pekarni

V torek ob 4. zjutraj je eksplodirala pred vhodom v pekarno, ki je last nekega Manuela Vallesa, na Avellanedi, ul. Heredia 41, močna bomba. Raztrgala je železni roló, razrila vhod ter povzročila tudi v notranjosti mnogo škode. Eksplozija je bila tako močna, da je po-

pokalo več šip na oknih sosednih hiš. Človeških žrtev pa, na srečo, ni bilo. Lastnik pravi, da se temu atentatu čudi, ker ne ve, da bi imel kakšnega sovražnika ter da tudi med svojimi delavci ni imel nasprotnikov. Policija je uvedla preiskavo.

Radi ljubezni

V sredo, okrog 7. ure zjutraj, je v ul. V. Hugo 2096, obstrelil Felix Gonzalez, star 25 let, Josefo Kondrosky, 23 let staro in poročeno, ker baje ni hotela poslušati njegovih zaljubljenih prošelj. Ker je mislil, da je Josefa mrtva, si je še sam pognal kroglo v glavo tako, da je ostal na mestu mrtev. Lahko ranjeno žensko so odpeljali v bolnišnico Salaberry.

Strašna smrt pod vlakom

Ko je avto, katerega je vodil šofer Carmelo Capuano, vozil z sredo zjutraj preko tračnic železniške proge v pristanišču, je zadel vanj vlak, ki je prihajal po tračnicah. Šofer vlaka ni bil zapazil, dasi mu je čuvaj dajal znamenja. Opazili pa so bližajočo se nevarnost potniki v avtu, ki so brž odprli vrata ter poskakali iz vozila. Pri tem je Salvador Cattaneo skočil tako nesrečno da ga je zgrabil vlak in so ga kolesa pomendrala. Bil je takoj mrtev.

ŠOLSKO-VZGOJNI ZAVOD ŠOLSKIH SESTER ROSARIJU

Šolske sestre 3. reda sv. Frančiška otvorijo v tem mesecu v Rosario, Calle Buenos Aires 1831, šolsko-vzgojni zavod, v katerem bodo naša šolska mladež in tudi odresle devoyke našle pravo starokrajsko vzgojo v krščanskem in rodoljubnem duhu ter v materinskem jeziku, srbsko-hrvatskem ali pa slovenskem, in v njih bo obenem dana prilika da se izučijo v muziki, risanju, slikanju, pletenju, vezenju in šivanju, ter se naučijo tudi drugih živih jezikov, kakor angleščine, nemščine, francoščine itd.

Cene so nizke, tako da jih zmorejo tudi najbolj siromašni sloji, penzionat pa bo prvorazredni. V zavod se sprejemajo deklice od 5. leta starosti dalje kot pupile, polpupile ter eksternistke, dečki od 5 do 10 let pa samo kot eksternisti.

Zavod vodijo naše slovenske in hrvatske šolske sestre, ki so pred meseci prišle v Argentinijo iz Maribora, kjer je njihova Matica. Kdor bi želel podrobnejših informacij, naj piše na sledeči naslov: Hnas. Educacionistas Francisc., Calle Buenos Aires 1931, Rosario.

KLINIKA SPECIALISTA ZA JUGOSLOVENE

ZDRAVIMO

SIFILIS 606-014. — Moderno zdravljenje
 BLENORAGIA. — Moderno zdravljenje brez bolečin. — Prostatitis vnetja in spolne bolezni.
 KRVNE BOLEZNI. Slaba kri — švabost.
 SRCE. Srčne napake — hibe.
 ŽELODEC. Čreva — krislina — jetra.
 Želodčne bolezni se zdravijo, vzrok, od kje izvira bolezen, po profesorju Glassner, zdravniku univerze na Dunaju.
 KOSTNE BOLEZNI. Sušica.
 REVMATIZEM in OBISTI. Kila — zbadanje.
 GRLO, NOS, UHO. Zdravljenje mrzlice.
 ŽENSKÉ BOLEZNI. Maternica, jajčnik, čiščenje (posebni oddelek)
 OTROŠKE BOLEZNI. Rakitika — otrpelost.
 NERVOZA Glavobol.
 Zarki X — Diatermia — Zarki ultravioleto
 LABORATORI ZA KRVNE ANALIZE — Wasserman — Tur — Izpuščaji — lišaj.
 Lastni senatorji z nizkimi cenami — Operacije za vse bolezni: jetra, obisti, želodec, maternica, spolovilo
 GOVORIMO SLOVENSKO
 Urnik: od 10. do 12. in od 15. do 21. Ob nedeljah in praznikih od 9. do 12.

Pregled SAMO \$ 3.-

Ob nedeljah dopoldne pregledamo brezplačno vsakega, ki se nam predstavi s tem listom

JARMIENTO 1017

ORDINIRA OD 10 DO 12 I 14 DO 20 SATI

Samotni potnik

Francoz Alain Gerbault, ki že mnogo let sam potuje v svoji ladijci po svetu

84. obletnico svojega rojstva je obhajal preteklo sredo predsednik češkoslovaške republike Masaryk.

Severnoameriški kongres je z veliko večino odobril Rooseveltovo zahtevno ter podelil vladi polnomoč, da določa in izpreminja carine, da bo mogla uspešneje pogajati se z drugimi vladami glede ojačenja trgovinskih stikov.

Voditelja avstrijskih socialistov bivši kancelar Renner ter bivši dunajski župan Seitz sta bila odvedena v sodnijske zopare in sta obdolžena veleizdaje. Med socialisti se

Zobozdravnika

Dra. Dora Samojevich de Falicov

Dr. Félix Falicov Dentista

Trelles 2538 - Donato Alvarez 2181
 U. T. 59 La Paternal 1723

vrši tajna propaganda za obnovev boja proti Dollfussovemu režimu.

V kantonskem pristanišču, na Kitajskem, se je potopila neka potniška ladja in je utonilo pet sto oseb.

Zapomnite si naš novi naslov

"NOVI LIST"

Buenos Aires
 Lavalle 341, Escr.316

Restavracija "Vuono"

LAVALLE 940 - U. T. 35-4205

Prvovrstne italijanska kuhinja
 Ugodnosti za bankete

ZMERNE CENE

CERKOVNIK MARTIN

Spisal Ciril Kosmač

(Nadaljevanje)

V desnici je držal Martin pismo, v levici majoliko terana. Bil je miren, samo prsti so vztrepotali. V glavi mu je šumelo. Vse je plesalo pred njim. Vrata so se nekam odmikala. Vse štiri stene so hitele v daljavo. Obok se je dvigal. Tla so se potapljala.

Martin se je stresel. Dvignil je majoliko in jo približal razboljenim ustnicam. Nagnil je. Pil je. Izpil je do dna. Zdelo se mu je, da piše kri svoje kraške zemlje. Za duhal je vonj po brinovih jagodah, po borovi smoli, po kamenitem kraškem vinogradu.

Ko je odtrgal posodo od ust, so bile ustnice rdeče in na bradi se je lesketala majhna rdeča kaplja.

Široko je odprl oči. Vrata so prihajala vedno bliže. Bila so ogromna, tako ogromna, da bi lahko pobežnil skozi ključavnico. V ključavnici pa je tičal ogromen ključ. Umikal se je vratom. Zadel je ob posteljo in se sesedel. Črne oči so se ujedle v pismo.

„Najmlajši, ki ga še videl nisi, je Martin, Martin kakor ti, in cerkovnik bo. Zvonil bo, zvonil. Najmlajši — — — in Frence — — — in Tone — — — in Janez — — — Vsi bodo zvonili. Da, dan — — — dan — — —!“

Martin je govoril pridrušeno. Ustnice so mu trepetale. Lasje so se mu usipali čez obraz, čez izsušena lica. Skozi nje je sijalo dvoje vročih oči. Žgala so v vrata, ki so se mu zopet bližala.

„Ne, ne!“

Skočil je s postelje in zdrvel po celici. Majal je z glavo in krilil z majoliko in s pismom po zraku.

„Kdo bo zvonil? Kdo bo zvonil? Enajst jih je Kruhani“

Z majoliko se je trkal po prsih in hropel:

„Za nocej mi pošiljaš. Tona, za božičnico. Kje si? Tam zunaj pred vrati? V tem predmestju? Tu, v Rimu? V Trastiberi? Strmiš v to zidovje? Enajsti je s tabo? Enajsti — — — enajsti — — —!“

Obmolknil je in se naslonil ob steno. Zastrmel je znova v pismo in mirno govoril:

„Za nocej, za sveto noč, ko je tam pri nas sneg. Rad bi bil v snegu. Vse je belo, vse. Ves Kras, vsa dežela. Kdo ve, ali se bo tudi to zimo zrušil zid pri brajdi. Če ne bo zametov in hude burje —? Božič je. Naši sedijo doma krog ognjišča. Nič nimajo prižgane luči. Samo žerjavica jim žari v obraze. Teran pijejo. Saj ga nimajo veliko, ampak nocej, ko je božič, je buča na ognjišču in roma iz roke v roko. Kmalu bo polnoč. K polnočnici pojdejo. Vsi.

Kmalu se bo zamajal zvon. Že zvonil — — — zvonil, zvonil.“

Martin je spet vpil in begal po celici:

„Nobenega zidu ni več. Vse stene so se razrušile. Obok se je dvignil nad nebo, tla so padla pod zemljo. Zdaj lahko grem na gmajno! Zvonil, zvonil!“

Zakrilil je z rokami in se zagnal proti vratom.

Z vso težo svojega telesa je zadel ob hrastovino. Prstena majolika se je zdrobila. Črepinje so zdrknile ob vratih na kamenit prag.

Martin se je stresel in okamenel. Roke so mu padle mrtve ob telo. Stegnil je prste. Najprej je padel na tla ročaj majolike in zarožljaj. Potem je padlo pismo. Po belih črepinjah so polzele kaplje terana. Martin je onemel.

Vrata so se odprla. V celico je stopila truma ječarjev. Martin se je zdrzil in planil proti oknu. Tam

se je ustavil, dvigal roke kvišku in vlačil, kakor bi zvonil. Gledal je ječarje, se nasmehnil in dejal:

„Zvonil!“
 Močne roke so ga pograbile in ga priklenile na posteljo.

Še dolgo v noč je Martin vpil. Protijutru pa se je pomiril in zaklepal. Zdravnik ga je preiskal in ukazal:

„Peljite ga na zrak!“

Odpri so mu vrata. Martin je stopil na mračen in tih hodnik. Čez ograjo je uprl pogled na spodnji hodnik, ki je bil dvajset metrov pod njim.

Dvignil je glavo in pogledal ječarja.

Ječar je plašno odskočil. Martinove koščene roke so se ujedle v železno ograjo. Zavihtel se je.

In — od sten je odjeknil samo še poslednji krik.

(Konec)

ZA POUK IN ZABAVO

Naš cilj nam bodi - izobrazba!

Mnogo je takih, ki mislijo, da je dovolj, če človek zna pisati in čitati, ako hoče veljati za izobraženega. A rečem vam, da ga ni večjega duševnega siromaka nego je človek, ki je prepričan, da mnogo zna, dasi je njegovo znanje tudi v najbolj navadnih stvareh nad vse plitvo. Takšen človek, ki ga je sama domišljavost, s svojo izobrazbo ne bo prišel mnogo naprej, tudi če bo sto let živel, zakaj prvi predpogoj za vsak napredek v tem oziru je lastno spoznanje, da nam je vsem potrebno trajno in vztrajno izpopolnjevanje. Samo takšno spoznanje nam zamore viliti potrebnega poguma in zadostne volje, da se kot samouki izobražujemo doma s čitanjem in učenjem. Saj se človek v šolah nauči komaj abecede!

Kaj se pravi: začeti hoditi v šolo? Smešno vprašanje — bo rekel kdo, kajti začeti posecati šolo se vendar pravi: začeti se učiti čitati, pisati, računati, spisati kakšen sestavek itd., kar se marsikateremu otroku zdi nad vse dolgočasno. Toda takšen odgovor na vprašanje, ki sem ga postavil, ne pove vsega. Hoditi v šolo, ali začeti hoditi v šolo, bolje rečeno, pomeni; odpraviti se na dolgo pot, težko in trnjevo, na pot brez konca! In ko sta ti, fant, in ti, dekle, dovršila ljudsko šolo, pa četudi z najboljšim uspehom, naredila sta šele prvi in najmanjši korak na tej brezkončni poti. Stopila sta samo iz ravnine na prav nizek grič, s katerega vidita na stotine in tisoče podobnih gričev, nizkih in vedno višjih gora; vedno više se vije pot. Večina se jih ustavi že na prvem griču; ne morda zato, ker so utrujeni, marveč ker "modrujejo" tako: Dovolj visoko sem se že povzpela in več ko toliko mi ni treba!

Res je, več ko toliko te nihče ne sili. Ali ti je pa dalje treba ali ne, to je drugo vprašanje. Mnogo je namreč ljudi, ki na tebi ne bodo gledali zalega lica, lepe obleke, belo ali pisano in s svinčnikom pritrjeno rutico v suknjičevem žepu, marveč te bodo sodili in cenili po tvojem centralnem organu, po tvojih možganih. Kolikor boš znal, toliko boš zanje veljal! Čim boš odprl usta, takoj bodo vedeli, s kom imajo opravka: s človekom, ki je dolgo hodil, ali s takim, ki se je ustavil že po prvem koraku. Ne bodo videli tvoje lepe obleke in tvojega klobuka; gledali bodo tvoje obnašanje, poslušali tvoje govorjenje in motrili tvoje kretanje. In verjemite mi, da se ničesar hitreje ne spozna nego fanta ali dekleta, ki se uči, ki čita, ki hrepeni

po izobrazbi, po vedi in znanju.

Šola, pa naj si bo ljudska, srednja ali visoka, človeka samo pripravi, da bo sposoben in opremljen za na ono dolgo pot, ki ji ni konca. Od posameznikove dobre volje in marljivosti je odvisno, koliko te poti bo prehodil, do kam bo prispel.

Je že staro pravilo ono, ki pravi, da čim več človek ima, tem več bi hotel imeti. In prav tako je res, da čim več človek zna, tem več hoče znati. Čim več se boš učil, tem bolj boš spoznaval, da je tvoje znanje zelo nepopolno. Godilo se ti bo kakor popotniku: čim više povzpenja, tem več vidi gričev in hribov, na katere še ni stopila njegova noga. Prav tako je s človekom, ki se izobražuje: naučil si se to in ono, a vkljub temu čutiš, kako ti vedno več manjka. Ko si prepričan, da boš res nekaj znal in ko misliš, da si prišel do toliko zaželjenega cilja, tedaj se šele zaveš, da res nič ne znaš, ker so se ti odprla obzorja, o katerih prej nisi sanjal nisi. A blagor onemu, ki pride do tega spoznanja, saj sem že uvodoma rekel, da je takšno spoznanje predpogoj za izpopolnjevanje.

Pa dovolj s filozofijo in raje nekaj praktičnega!

Rekel sem že, da pametni ljudje človeka ne sodijo po tem, kar ima, marveč po tem, kar zna. Bogastvo je minljivo. Tatje lahko pokradejo tvoje zlato, banke lahko napravijo, polom, pa je tvoje materialno bogastvo splavalo po vodi. Onega pa, česar si se naučil in kar znaš, ti nihče ne more ukrasti. To imej vedno in povsod pred očmi, pa boš videl, da se ne boš prevaril!

Kjer sta veselje in dobra volja za učenje, tam ne izostanejo tudi one blagodejne posledice, ona notranja tolažba, ono ravnovesje in zadovoljstvo ter pravi značaj. Da, resnično izobražen človek je obenem tudi pravi značaj, kremenit, plemenit, neomajen. Globoko izobražen človek ima jasno načrtano pot svojega življenja; on ne pozna kolebanj in omahovanj.

Ko govorimo o izobrazbi, nečemo s tem reči, da mora biti za vsakega visoka. Ne, tega pameten človek ne bo zahteval. Zahtevamo pa lahko od vsakega razumnega človeka, da se izobražuje s tem, da čita v svojih prostih urah dobre časopise in knjige, da obiskuje predavanja ter se tu pa tam obrne za pojasnila o njemu nerazumljivih stvareh na onega, ki to zna in ki mu bo gotovo prav rad naredil uslugo. Kajti resnično izobraženemu človeku je tudi samemu v zadoščanje, ko vidi v svojem bližnjem željo izpopolnjevati se ter se tako bližati onemu, kar mi imenujemo: „delno popolnost“.

„Ignotus“

ČEŠKI IZUM ZA IZBOLJŠANJE RJAVEGA PREMOGA

Češka kemika, inženirja Šimek in Ružička, sta izumila nov postopek, po katerem se da trdi rjavi premog zelo izboljšati. Ta premog ima povprečno 30 do 40 odst. vode. S segretjem in pod močnim pritiskom se da ta voda spraviti iz njega, s čimer se njegova kalorijska vrednost zviša od povprečno 4300 do 7800 kalorij in več.

Šlo je za to, da bi postopek ne bil predrag, da bi premogu ne vzel njegovih dobrih lastnosti, kakor trdnost in homogenost in da bi predelani premog imel najmanj tolikšno kurilno vrednost kakor najboljše vrste premoga. Po mnogih poskusih je inženirjema rešitev teh vprašanj uspela popolnoma.

Kar se tiče trdnosti prekaša novi produkt vsa pričakovanja in je tudi proti vlagi tako odporen, da ne prevzame praktično nobene vode, niti če leži dalj časa v njej. Preizkusili so ga v manjšem industrijskem obratu in uspeh je bil tako dober, da bodo začeli novi premog pridelovati na veliko.

KRALJICA PIRATOV

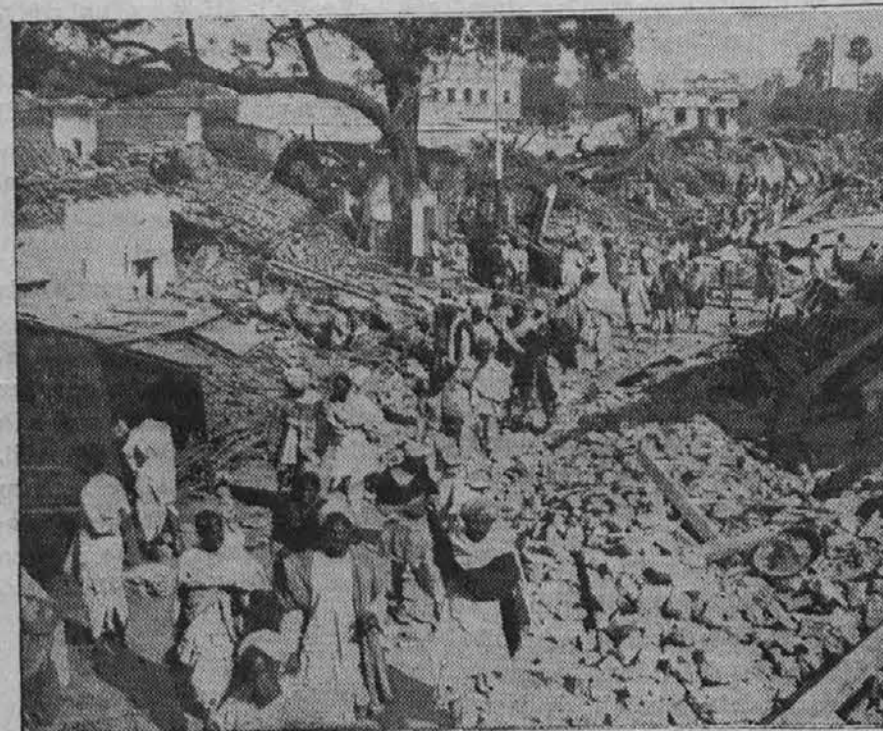
Najnovejša poročila iz Šanghaja potrjujejo prvotne vesti o neki krasni Američanki, ki kot „kraljica piratov“ strahuje južno kitajsko obalo. Lepa Američanka je postala strah tudi velikih ladij. Prvotno niso v brodarških krogih verjeli tem vestem. Toda v zadnjem času se je vest potrdila. Na vsak način gre za 26 letno dijakinjo, ki je študirala v Ameriki in ki govori gladko kitajski. Znano je tudi, da sama vodi napad na trgovske ladje. O njej tudi govorijo, da noč in dan kadil cigarete in da sama izvrstno strelja. Končno niso ženski morskimi roparji na Kitajskem nič posebnega. Tako je na primer znana Laj-Coj-San, ki poveljuje 12 roparskim ladjam.

LETNIH \$ 5.—

ni mnogo za dober in zanimiv list velikega formata

NAROČITE SE!

KATASTROFA V INDIJI

Ena izmed slik s strahovitega potresa v Indiji, ki je povzročil na tisoče človeških žrtev

Clínica Médica "Brown"

ZDRAVI:

SPOLNE BOLEZNI: Kapavico in sifilis
KRVNE BOLEZNI: Slabo kri in obnemoglost
ZELODEC: Črevesne bolezni, kislino in bolezni na jetrih
Kostne bolezni, revmatizem, bolezni nosa, ušes in grla,
živčne bolezni in glavobol, nadalje vse

ZENSKÉ IN OTROŠKÉ BOLEZNI

X-zarki, ultravioletni žarki in diatermia
Laboratorij za krvne analize

Sprejemamo: od 10. do 12. in od 15. do 21.
Ob nedeljah in praznikih od 9. do 12.

PREGLED SAMO 2 PESA

Almirante Brown 1039

POZOR!

KROJAČNICA NA PATERNALU
(nasproti postaje)

NANUT in ŠAURIN

KROJAŠKA MOJSTRA
se priporočata cenjenim rojakom
Najboljše blago. Solidno delo in nizke cene. Zadnje novosti.
WARNES 2191 BUENOS AIRES

SPOLNE BOLEZNI

Zdravimo kapavico, sifilis, kožne in krvne bolezni ter živčno in spolno slabost
Razpolagamo z najmodernejšimi zdravstvenimi pripomočki in najnovejšimi napravami.

DIATERMIJA — X-ZARKI — ULTRAVIOLETNI ŽARKI — LABORATORIJ ZA ANALIZE

Konzultacije brezplačno

HITRO IN SIGURNO ZDRAVLJENJE BREZ BOLEČIN

POSEBEN ODDELEK ZA ZENSKÉ

Vodijo ga specializirani zdravniki in babice — Pod ugodnimi pogoji sprejemamo bolnice v popolno oskrbo. — Hitro zdravljenje nerednega čiščenja.

SAMO 40 PESOV

stane popolno zdravljenje kapavice

Zdravimo tudi na tedenske obroke od \$ 5

Gran Instituto Médico Abasto

3284 - CORRIENTES - 3284

II. nadstropje

Specializirani zdravniki, diplomirani na tujkahnjih in na inozemskih univerzah sprejemajo od 10. do 12. in od 15. do 21. ure.
Ob nedeljah in praznikih od 10. do 12. ure.

**HOTEL
PENSION VIENA**
SANTA FE 1938 BUENOS AIRES
U. T. 44 Juncal 5207
Oddajajo se lepe zračne sobe z
zdravo in domačo hrano od \$ 2.—
dalje.
Posamezen obed \$ 0.70
Postrežba prijazna
Klijentom se preskrbi tudi dobra
služba.
DOBRE ZVEZE NA VSE STRANI
Rojakom in rojakinjam se pri-
poroča
E. KRAVANJA

Denar mi dajte, ali pa bom streljal!

DARUJEM

povečano sliko v barvah za vsakih 6 fotografij, ki sta-
nejo od \$ 3 dalje. Naš atelje je odprt tudi ob nedeljah in
praznikih.

JUGOSLOVANSKI FOTOGRAFSKI ZAVOD "SAVA" — Sava Jovanović
San Martín 608, Buenos Aires

ŽENSKI KOTIČEK

Za odpravo prostitucije

Na drugem mestu poročamo, da je narodna skupščina odobrila zakon o pobijanju spolnih bolezni, katerega ji je bil predložil konec lanskega leta minister za socialno politiko in narodno zdravje Ivan Pucelj. Ker je ta zakon ne samo velike važnosti za narodovo zdravje, marveč zanima od blizu tudi žene, ponatiskujemo na tem mestu važnejše odstavke iz članka, ki ga je pod gornjim naslovom napisala za "Ženski svet" Angela Vode-tova.

Merilo, ki je veljavno v kaki državi glede na pojav prostitucije, zlasti glede na sredstva za njeno pobijanje, je v nekem smislu značilno za položaj žene vobče, zlasti pa za priznanje njene enakovrednosti kot človeka. Saj je prostitucija najbolj ponižujoč dokaz ženskega suženjstva, ženske neenakopravnosti in dvojne morale, s katero meri družba dejanja moža in žene: dočim je prostitutka preziran, zaničevan izvrhek človeške družbe, je moški, ki se je poslužuje, kljub temu spoštovan in čislán in na njegov ugled v družbi ne pade za to niti senca. In vendar je vzrok prostitucije predvsem mož, kajti ponudba se ravna vedno po povpraševanju — to pravilo velja tudi v tem trgovanju. Ta dvojna mera glede spolne morale je za ženo neskončno ponižujoča zlasti tedaj, če je prostitucija javno priznana od države s posebno uredbo, ki se imenuje reglamentacija. V tem primeru smejo prostitutke prebivati le v javnih hišah in sicer samo v določenih delih mesta. Morajo se dati redno zdravniško preiskavati ter morajo imeti kontrolne knjižice kot nekatere legitimacije napram policijski oblasti. S tako ureditvijo je država priznala prostitucijo kot obrt, trgovanje s telesom, ter izročila te ženske neusmiljenemu izkoriščanju lastnikom javnih hiš ter takozvanim trgovcem "z belim blagom." Ženska, ki je zapadla prostituciji, je bila popolnoma nezaščičena, je stala izven zakona, saj je niso smatrali za človeka, ampak za blago. Največja krivica in nesmiselnost je bila pa v tem, da je bila ženska podvržena policijski kontroli, dočim je bil moški povsem neodgovoren. In vendar je povsem razumljivo, da bi imeli policijsko-zdravstveni ukrepi samo tedaj smisel in vsaj delni uspeh, če bi se preiskava izvršila pri obeh — ne glede na to, da pravičnost zahteva za oba spola enako postopanje.

Danes so v večini modernih držav odpravili reglamentacijo, torej javne hiše in kontrolne knjižice, in uvedli abolicijo, po kateri se vsakdo lahko svobodno spolno izživlja, le da ne ograža javne morale. Po tej uredbi torej prostitucija ni javno priznana, prostitutke se svobodne, a morajo tajno vršiti svojo obrt. Do nedavna so smatrali prostitucijo kot glavnega razširjevalca spolnih bolezni, a zadnje čase (po vojni) so dovedla temeljita raziskovanja medicinskih krogov do zanimivih ugotovitev: da vir okužitve s spolnimi boleznimi ni v glavnem v prostituciji, temveč izven nje. V Nemčiji so na podlagi več anket našli vir okužitve v 70 odstotkih izven prostitucije, kar je dovedlo do spoznanja, da je treba najti drug način pobijanja spolnih bolezni, kot je bil doslej v veljavi. Torej velja danes bolj neposredno spolnim boleznim glede na vse prebivalstvo in s tem posredno tudi prostituciji.

IZKUŠENA SLOV. BABICA

diplomirana v Pragi in Bs. Airesu ter specializirana za vse ženske bolezni. Deluje že 25 let, bivša babica v bolnišnici J. Fernández

Filomena Beneš Bilek

Calle Lima 1217, 3 kvadre od Plaza Constitución — U. T. 23 (B. Ord.) 3389

To je jasno razvidno tudi iz našega novega zakona o pobijanju spolnih bolezni, ki je eden najmodernejših zakonov te vrste v Evropi. Po tem zakonu se mora vsakdo, ki oboli ali sumi, da je obolen na spolni bolezní, takoj zdraviti in ima pravico do brezplačnega zdravniškega pregleda in zdravljenja, če sam ne more plačati stroškov. Zdravnik ga mora primerno poučiti o njegovem stanju ter ga odvrgniti od zakonske zveze, če se namerava poročiti, dokler ni popolnoma zdrav; dalje se mora informirati o izvoru okuženja in če dobi zanesljive podatke, jih mora poslati pristojni oblasti, da se prepričajo o točnosti in in ukrenejo vse potrebno. Če je nevarnost, da okuži bolnik svojo okolico, ga je treba poslati v javno bolnico na zdravljenje.

Ker pa je bolje zlo preprečiti kot zdraviti, je ministrstvo narodnega zdravja in socialne politike izdalo tudi primerne preprečevalne ukrepe: obveščanje najširših slojev, mladine in vojaštva o nevarnosti spolnih bolezni. Mladino bodo od 15. leta dalje strokovnjaki na primeren način informirali o spolnem življenju, resnosti in nesrečah, ki jih prinašajo spolne bolezni. Dalje se bodo ustanovljali novi ambulatoriji za kožne in venerične (spolne) bolezni. Prepovedane so javne hiše kakor vsaka prostitucija. Moški, ki stopa v zakon, mora za poroko predložiti pristojni oblasti zdravniško izpričevalo, iz katerega je razvidno, da nima nobene spolne bolezni. Državni in samoupravni zdravniki bodo ta potrdila siromašnim osebam izdajali brezplačno. Ženska, ki ve, da je okužena, ali iz okolnosti lahko sklepa na to, a vendar stopi v zakon, bo kaznovana po Par. 256 kaz. zak. Izdajanje lažnih potrdil bo kaznovano po obstoječih zakonskih predpisih. Če verski predstavnik ali predstavnik pristojne civilne oblasti ne dobi takega potrdila od moškega, ki želi stopiti v zakon, pa ga vendar poroči, bo kaznovan po odredbi Par. 399.

Kaznovan bo tudi vsak, ki prenese spolno bolezen na drugega — torej po novem zakonu moški ne bodo izvzeti.

Ker so pogost vzrok prostitucije socialne razmere, bo ministrstvo soc. politike tudi v tem pogledu skrbelo za izboljšanje in preprečenje zla: preiskalo bo vse te socialne vzroke, ki ustvarjajo in vzdržujejo prostitucijo, ter v vseh večjih mestih ustanovilo domove, kamor bo začasno spravilo žene in dekleta, ki prihajajo v ta mesta za zaslužkom, e tudi za tiste, ki bodo izgubile službo. Osnovale se bodo tudi naprave za moralno ograženo žensko mladež in za ženske, radi prostitucije kaznovane, zato da se bodo vsposobile za zaslužek.

To so pglavne določbe novega zakona, ki gotovo pomenjajo velik napredek (če se bodo natančno, a s človeškim razumevanjem izvajale), dasi niso zgrajene na popolni enakopravnosti spolov.

Podlago za osnutek zakona tvori zakon iz Čehoslovaške in iz Nemčije, kjer je bil sprejet l. 1927.

Še danes imajo reglamentacijo sledeče države: Francija, Belgija, Italija, Španija, Portugalska, Poljska, Rumunija, Grška. Brez reglamentacije so pa: Jugoslavija, Čehoslovaška, Anglija, Danska, Islandija, Švedska, Norveška, Holandska, Nemčija, Avstrija. Med državami brez reglamentacije je tudi Rusija, ki stoji na stališču popolne iztrebitve prostitucije. Tudi tam je, kakor sedaj pri nas, neposredni boj naperjen proti spolnim boleznim vobče vsega prebivalstva (ne samo prostitutk, kakor je to pri reglamentaciji), posebna važnost pa se polaga na preprečujoče ukrepe. Oku-

ženje druge osebe (ne govori se o moških in ženskah) se kaznuje z zaporom do 3 let. Tudi zavestno ogražanje z nevarnostjo spolne okužitve se kaznuje z zaporom ali prisilnim delom. Posebno kaznjivo je posilstvo ali zlorabljanje nadrejenosti službenega položaja napram podrejeni osebi (najmanj 5 let). kakor tudi vzdrževanje prostorov v to svrhu (javnih hiš). Najbolj uspešno pa pobijajo prostitucijo — kakor povsod drugod — s preventivnimi ukrepi: skrb za povzdigo delovne sposobnosti potom strokovne izobrazbe, zidanje domov za delavke in za mladoletne, pouk med mladino o spolnem vprašanju ter o bistvu in škodljivih posledicah prostitucije za posameznika in za skupnost. Od vseh teh sredstev imajo največ uspeha takozvani „profilaktoriji“, posebne delavnice, združene z domom in zdravniškim oddelkom, kamor se sprejemajo predvsem spolno bolne, brezposelne in neuke žene, ter prostitutke. Tu se zdravijo, a medtem uče pisanja in čitanja, navajajo se k delu ter izuče primerne obrti. Ko se popolnoma zdrave, se jim preskrbi primerno delovno mesto. Glavni namen teh naprav je, doseči poleg zdravljenja tudi duševno-duhovno regeneracijo teh žen. V koliko se to posreči, je gotovo odvisno od vzrokov, ki so dekleta zavedli v prostitucijo. To pa je samostojno poglavje, ki je vredno vsega uvaževanja, kajti samo z odpravo vzrokov se more odpraviti tudi zlo.

Migljaii za hišne gospodinje

Kako oprati pletene stole? To vprašanje večkrat beli glavo našim gospodinjam, ker postanejo takšni stoli pri pranju navadno motni. To pa se ne bo zgodilo, če bomo to delo opravile tako-le: Iz stolov dobro izkrtajmo prah, potem jih pa dobro umijemo v slani vodi. Ko se stoli posuše, bodo zelo lepi in svetli.

ZA NAŠE KUCHARICE

DROBNJAK ALI ŠMARN BREZ JAJC

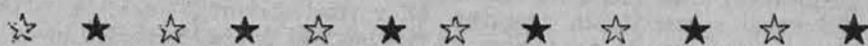
Kuhaj v pol litru močno oslajenega mleka 60 dkg gresa (sémola) dokler ni popolnoma gosto; prideni 30 g svežega masla, pol žličice cimeta in dobro pest rozin ter vse skupaj dobro premešaj. Vlij nato v tortni model in peci 25 minut. Vzemi iz peči ter posuj s sladkorjem. Prav dobro tekne s čajem ali tukajšnjim matejem.

Doris Duke, kateri je njen oče, "kralj tobaka", zapustil 53 milijonov dolarjev

Dva modela elegantnih večernih oblek

NAJCENEJŠE VOZNE LISTKE

za v Jugoslavijo in Italijo ter iz teh držav v Argentinijo boste našli pri

Compañía General de Pasajes

"TRANSOCEAN"

BUENOS AIRES

SAN MARTIN 631

Edina pomorskoplovna agencija vaših rojakov
Ne bo Vas prevarila, niti izkoriščala

DENARNA NAKAZILA

izvršujemo brez prošnje, najceneje in hitro
Na nas lahko naslovite pošto in Vam jo mi dostavimo
Svoji k svojim! Uradujemo od 8. do 19. ure

IVO M. DRINKOVIĆ IN DRUG

NAŠIM PRIJATELJEM!

Vsakdo, ki čita "Novi list", ima naslov kakšnega svojega prijatelja ali znanca. Prosimo ga, naj nam naredi uslugo: izreže naj obrobjeni formular, napiše nanj naslove, za katere ve, in naj nam jih pošlje! Njegovim znancem bomo poslali "Novi list" par krat na ogled. Če se bodo naročili, prav; če ga bo pa kdo vrnil, ne bo zamere in ne bomo sitnariili. Hvala!

"NOVI LIST"

CAPITAL

LAVALLE 341, Esqr. 316

Sporočam Vam naslednje naslove, na katere lahko pošljete "Novi list" na ogled:

1.
2.
3.

Kraj in dan

Podpis

SLOVENSKA GOSTILNA

CALLE TRELLES 1167 BUENOS AIRES

(Pol kvadre od Gaone 2400)

ZBIRALIŠČE NAŠIH ROJAKOV OBŠIRNI PROSTORI
TER IGRIŠČA ZA KROGLE IN KEGLJE

Ples vsako nedeljo - Domača - postrežba - Zmerne cene

- Vsak rojak je dobrodošel -

FRANC KRAŠOVEC:

Izgledi jugoslovanske izvozne trgovine v Južno Ameriko s posebnim ozirom na Argentinijo

Naš rojak g. Franc Krašovec, ki živi v Južni Ameriki že dobrih dvajset let, je napisal pod gornjim naslovom celo vrsto svojih ugotovitev ter opazovanj, ki bodo zani, mali ne samo tukajšnje bravce Novega lista, marveč bodo prav gotovo vzbudili zanimanje tudi v domovini, pred vsem v onih krogih, ki se pečajo z izvozno trgovino.

1. UVOD

Milo se stori človeku, ko v daljnem tujem svetu prebira časnik iz starih krajev. Sedaj sicer ne najdemo več v stolpcih domačih listov toliko žalostnih izpadov bratormnega hujskanja, kakor je bilo nekoč v navadi, pač pa je v njih mnogo tarnanja o krizi in propadajočem gospodarstvu. In vendar smo Slovenci narodič izrednih organizatoričnih zmognosti. Kar so Čehi med severnimi Slovani, to smo po priliki Slovenci na jugu. Priznavam, da leži nemala krivda na odgovornih vladah, prepričan pa sem, da imajo mnogo krivde tudi naši pridobitni krogi. Geslo slovenskih in vobče jugoslovanskih pridobitnih krogov mora postati: „V svet“ in s tem bo, če že ne odstranjena, pa vsaj omiljena gospodarska beda, ki tare Slovenijo. Slovenija in z njo ostali jugoslovanski kraji imajo na tucate predmetov, sposobnih za svetovna tržišča, proizvodov, ki že romajo v svet, a večinoma s posredovanjem italijanskih in dunajskih čifutskih prekupčevalcev.

Slovenskemu trgovcu, pa bilo i veletržcu, najbolj imponira, kadar mu pride tuj prekupec v hišo, mu odšteje denarce na mizo ter si odpelje blago (1). Ljudje božji, kaj se ne boste zdramili iz zapekarstva, mar ne računate, da vam prekupci vsako leto odnesejo velike milijone dinarjev, ki bi lahko ostali v domovini ter okrepili celokupno naše narodno gospodarstvo, ko bi se vi osokolili ter se odločili, da sami nastopite na svetovnih tržiščih? Takšna nehajnost je nedopustna, dasi le preveč razumljiva. Za časa Avstrije nismo Slovenci nikoli pogledali v širni svet, razen tedaj, ko smo bacali naš proletarijat v žrelo vestfalske in severnoameriške industrije. Proti Dunaju in Trstu so se stekali po večini vsi naši agrarni in industrijski proizvođači; kaj se je dalje dogajalo z njimi, za to se nismo mnogo brigali. Saj se celo veleindustrijalnim Čehom za časa Avstrije ni mnogo bolje godilo. Dunajski in hamburški komisionisti so se polasčali njihovih izdelkov ter se mastili na račun tujih žuljev (2). Z ustanovitvijo samostojne države smo Jugoslovani pridobili mnogo pravic, a prevzeli smo tudi mnoge dolžnosti. Ena naših prvih dolžnosti je, da poneseimo domače proizvode v širni svet pod našim lastnim plaščem in, če tega nočemo ali ne znamo, potem pa v resnici nismo vredni samostojnosti.

Kam na desno pelje cesta, kam na levo pot? Eno izmed najvažnejših svetovnih tržišč, ki pridejo za naš izvoz v poštev, je danes — in bo še mnogo časa — Južna Amerika. Severnoameriške Združene države so svojo kulminacijo že dosegle ter so sedaj nekako v oni dobi kot mož, ki je čil in čvrst prekoračil 50. leto. Južna Amerika, posebno nje glavna predstaviteljica Argentinija, je pa vsa nova in mlada in postaja to, kar je bila Severna Amerika pred pol stoletja.

(1) Ko takole večkrat razmišljam o taki bičanja vredni nehajnosti naših pridobitnih krogov, mi prihaja na misel star češki pregovor: „Sedavej panenko v koutě, budeš-li hodná najdou tě!“ (Posedaj, deklica, v kotu; če boš pridna, te bodo že našli!)

(2) Takšne anomalije so pri Čehih obstojale še po vojni, in še obstojajo. Mar ni v nebo vpljelo, da ima zastopstvo največjega češkega podjetja, Škodovih tovarn, v Buenos Airesu neki Severnoamerikanec? Ko da bi tu ne bilo mnogo sposobnih Čehov, ki bi takšno zastopstvo z uspehom lahko vzeli v roke! Še huje je bilo s češkim sladkorjem po vojni. Čehi so v povojnih letih vrhili v južnoameriške republike, posebno v Argentinijo, na milijone kilogramov sladkorja; in kdo je bil razpečevalac češkega sladkorja v Južni Ameriki? Nihče drugi ko Hugo Stinnes. Takšno podcenjevanje sil in zmognosti lastnih rojakov je več ko obžalovanja vredno. Šele posredovanju češkoslovaškega poslanika za Južno Ameriko dr. Kybála se je zahvaliti, da so se kasneje te kupčije vršile s posredovanjem Čehov, naseljenih v tem delu sveta.

Zanimanje slovenskih narodnogospodarskih krogov za Južno Ameriko, posebno za Argentinijo, datira že dve desetletji nazaj. Leta 1914. se je obrnil name g. Ivan Hribar glede ustanovitve banke oziroma uvozne družbe v Buenos Airesu. Poslal sem mu obširno poročilo o argentinskem bankarstvu, nakar mi je imenovani gospod pisal, da je v Pragi konferiral z dr. Preissom, ravnateljem Zivnostenske banke, da bosta jeseni tistega leta prišla sem ter skušala pridobiti za to akcijo tudi multimilijonarja Mihanovića. Med tem je pa izbruhnila svetovna vojna in vsa akcija je padla v vodo. Tudi naš blagopokojni tribun dr. Krek mi je pisal leta 1915, da bi želel, da se takoj po končani vojni Gospodarska zveza zasidra na južnoameriškem trgu. Ni računala veliki rajnik, da ga bo še pred končano vojno pobrala smrtna kosa.

Kateri vzroki so povzročili, da se jugoslovanska izvozna trgovina še ni prerila do južnoameriškega trga (kakšna hvalevredna izjema ne izpremeni tega dejstva, marveč samo potrjuje mojo trditve), dasi sprejema Južna Amerika naše izdelke z veliko simpatijo?

Dva glavna vzroka sta v starem kraju: Nevednost in nezaupanje.

Naj navedem, v ilustracijo, par praktičnih slučajev! Leta 1924. je bil v stari domovini neki tržaški Slovenec, ki je že dolgo let nastanjen v Argentiniji. Obiskal je, med drugim, tudi neko tovarno za vpo-gnjeno pohištvo, na Gorenjskem, ter nagovarjal lastnika, naj se osokolil in vrže svoje izdelke na argentinski trg. Dolgo ga je začuden tovarnar poslušal, a ko je Amerikanec končal, mu je dejal: „Veste kaj, vse je lepo, kar mi vi razlagate, a jaz v Ameriko ne grem. Kaj bi bilo, ko bi se potopila ladja? Najbolje bo, da mi vi plačate stolice, pa jih ponese-te s seboj v Argentinijo ali kamor že greste v Južno Ameriko!“ To je zapekarstvo najhujšega kalibra. Dotični tovarnar bi bil moral potrošiti par tisočakov, se odpeljati čez Atlantik ter se prepričati, kaj in kako je z njegovim blagom tukaj, če je le imel količjak zaupanja v svojega rojaka.

Pred nekaj leti sem čital v slovenskih listih, da je ladja „Karagjorgje“ priredila podučno potovanje po Sredozemskem morju, da se ga je udeležilo tudi 36 Slovencev, večinoma iz pridobitnih krogov, da je potovanje stalo 18.000 dinarjev za osebo itd. Ne bom si prilajščal pravice, da bi to potovanje kritiziral: vsak s svojim denarjem potuje kajtor ga je volja, a da so udeleženci odrinili vsak se 12 tisočakov več k onim 18 tisočakov, lahko bi se bili odpravili na turnejo po Južni Ameriki in to bi bilo za njihovo gospodarsko obzorje vse nekaj drugega kot pa afriška, španska in italijanska obala! (3).

(3) Ne rečem, da smo Jugoslovani v stanu primerjati se z Nemci, kar se njihove podjetnosti tiče. A če bi jih le relativno posnemali, bi bilo naše narodno gospodarstvo v marsičem na boljšem. Treba je samo čitati nemški dnevnik „Deutsche La Plata Zeitung“, ki izhaja v Buenos Airesu ter je za „New Yorker Staatszeitung“ največji nemški dnevnik v inozemstvu. Čitajte omenjeni dnevnik, ko pripelje kakšna potniška ladja iz Hamburga ali Bremena, pa boste v njem našli vsak teden imena tucatov nemških industrijalcev in trgovcev, ki prihajajo na eksploracijo v Južno Ameriko v svrhu vpostavitve trgovinskih stikov.

Drugi vzrok je nezaupanje. Slovenski oziroma jugoslovanski trgovci ne pošljejo svojega blaga v svet, če jim kupec ne nakaže denarja že v naprej. Argentinskih in sploh južnoameriških trgovcev pa ne bomo nikoli pripravili do tega, da bodo denar nakazovali v naprej ter kupovali mačka v vreči (4). Ako ima prodajalec vzrok za nezaupanje, ga ima prav tako lahko tudi kupec; če je denar poslal v naprej, se mu lahko zgodi, da blaga ne bo prejel v določenem roku in tudi ne prav takšne kakovosti, kakor je naročil. To pa sta v tukajšnji trgovini dva silno važna faktorja, od katerih večkrat zavisi ves uspeh kupčije.

Južnoameriški uvozniki ne pošiljajo denarja v naprej, ker tu ni takšnega običaja in ker jim tega ni treba, saj so jih njihovi dobavitelji razvabili s ponudbami najbolj liberalnega kredita od 3 do 5 mesecev. Vzemimo slučaj, da bi kak ugleden buenosaireški uvoznik želel naročiti bosanske sljive iz Brčke. Dobil bo odgovor, da je cena ta in ta ter da naj pošlje denar, nakar da mu bodo odpremili blago. Pa mu pride isti dan zastopnik kakšne velike izvozne tvrdke za sljive iz Kalifornije ter mu ponudi kalifornijske sljive ceneje ko bosanske in povrh tega še 3 do 4-mesečni plačilni rok!

Poglejte, kako je Nemčija tu delala pred vojno! V ulici Reconquista v Buenos Airesu je trgovina pri trgovini: par sto grosistov tekstilne robe. So to izključno Orientalci: Turki, Arabci, Sirijci, Mauri itd. Ti ljudje so krošnjariji svoj čas po ulicah. Nemška izvozna trgovina jih je podprla in danes so veletržci v tekstilijah, samo podpornika so spremenili. Danes jih ne podpira več Nemčija, ki radi spremenjenih povojnih prilik ne more več kreditirati, marveč jih podpira Severna Amerika.

Če bo to še dalje trajalo in iz stare domovine ne bodo hoteli pošiljati blaga brez denarnega nakazila, na kar južnoameriška trgovina nikoli ne bo pristala, ker ji tega ni treba, ne bomo vse večne čase prišli do zaželjenih stikov.

Kje je izhod? Kje je pomoč? Slovenci oziroma Jugoslovani se moramo s svojimi proizvodi neposredno utaboriti na južnoameriškem trgu, kakor so to že storili drugi evropski narodi.

Kako in kaj, to bomo videli v naslednjih poglavjih.

(4) Je pa še nekaj drugega, kar treba tudi upoštevati: Imobilizacijo kapitala. Računajmo, da poteče en mesec, preden prispe naročilo z denarjem iz Južne Amerike v Jugoslavijo; priprema blaga, natovorenje in čakanje na ladjo, v Trstu ali na Sušaku, pogoltno drugi mesec; prevoz po morju naj traja spet en mesec in računajmo še toliko časa za carinske manipulacije v južnoameriški luki, pa vidimo, da preteče 4 do 5 mesecev od naročila pa do sprejema blaga. To se pravi za južnoameriškega uvoznika: imobilizirati kapital za pet mesecev. In denar je tudi tukaj drag, dasi ne tako drag, ko pri vas, v stari domovini. Najnižje bančne obresti za izposojeni kapital znašajo letnih 6 od sto.

KROJAČNICA P. CAPUDER

se priporoča cenjeim rojakom Buenos Aires Monte Dinero 901

FOTO "DOCK SUD"

Darujem za vsakih šest slik eno sliko v barvah MARKO RADALJ Specialist v modernem slikanju. Facundo Quiroga 1275, Dock Sud

Bolgarska kraljevska dvojica se je mudila koncem januarja v Bukareštu in v Sinaji, na Ronunskem

Slovenske knjige

V naši upravi so na prodaj sledeče

- slovenske knjige:
Baukart: Slovenski Robinzon, povest, trdo vez. 1.20
Dimnik: Kralj Aleksander, trdo vez. 3.—
Gangl: Sin, drama trdo vez. 1.80
" Beli rojaki, črtice. . . 1.50
Golar: Kmečke povesti, trdo vez., 2. izd. 2.—
" Pastirjeva nevesta, povesti in romance, trdo vez. 1.60
Jug: Izseljenec, 1.50
Kellermann: Tunel, roman . 2.—
Orel: Pasti in zanke, kriminalni roman 1.50
Pugelj: Zakonci, trdo vez. . 1.80
Poljanec: Sisto e Sesto, povest iz Abruce 0.90
Rape: Tisoč in ena noč, trdo vez. 4.—
Sič: Narodne noše 2.—
Šilih: Nekoč je bilo jezero, bajka, trdo vez. 3.—
Vaštetova: Mejaši, povest iz davnih dni, trdo vez. . . 2.—
Zorec: Pomenki: 1.20
" Zmote in konec gospodične Pavle 1.20
Pripovedne slovenske narodne pesmi, trdo vez. . . . 2.50
Tolažba dušam v vicah, molitvenik 1.50
Marija kraljica src, molitvenik 2.—

OPOZORILO

Za naročila po pošti treba dodati za eno knjigo še 30 centavov, za dve pa 40.

VREDNOST DENARJA

Table with columns: Računali so v četrtek po tečaju, prostem uradnem, and values for various currencies like 100 dinarjev, 100 lir, etc.

MALI OGLASI

TRADUCTORA PUBLICA NACIONAL Milica D. Hočevan Obavlja prevode, pravomočne pred tukajšnje oblasti, posebno iz jugosl. in ital. jezika. Priporoča se za dobavo dokumentov v slučaju ženitve, nasledstva ter za pridobitev arg. državljanstva. Tucumán 586 — U. T. Retiro (31) — 3168.

ČREVLJARNICA Izdelujem in popravljam vsake vrste črevljev. Delo zajamčeno. Priporoča se Anton Lukač, Maturin 2756 (dve kvadri od postaje La Paternal) U. T. 59 La Paternal 4090.

KROJAČNICA IN TRGOVINA raznovrstnega blaga se priporoča SEBASTIAN MOZETIČ Osorio 5025 — Paternal

UGODNA PRILIKA Dvoje stavb, zemljišč v Villi Devoto, še z velikim popustom prepusti. Potreben kapital \$ 500.— Polzve se pri g. Al. Drufovki, ulica Cor. Ramón Lista 5549 (V. Devoto).

Ženitna ponudba. Krojač, 25 let star, že več let živeč na deželi z nekaj kapitala in z lastno, dobro vpeljano krojačnico, bi se rad seznanil z resnim dekletom, primerne starosti, v svrhu ženitve. Tajnost zajamčena. Le resne odgovore poslati na upravnništvo lista pod šifro "Tržačan".

Služkinje, tri, dobe delo. Zglasijo naj se v upravništvu našega lista, Lavalle 341, Escri. 316.

PREKOMORSKA POŠTA

Iz Evrope bodo prispeli:

- 12. Oceania in Cap Arcona
13. Gral. Artigas
16. Arlanza in Orania
18. Jamaïque
19. Cabo S. Tomé
20. Sierra Salvada
23. Conte Biancamano, H. Patriot in And. Star

Proti Evropi bodo odpuli:

- V marcu
14. Cap Arcona
15. M. Olivia in Av. Star
16. Oceania
21. Arlanza
22. H. Brigade, Orania in Belvedere
23. Gral. Artigas
25. Jamaïque

Optica "La Moderna" S. LEVACOV Buenos Aires Avenida San Martín 2575 Diplomiran optik. Pregled brezplačen. Vsakovrstne fotografske potrebscine.

Hotel Balcánico Lastniki bratje Veljanoviči 25 DE MAYO 724 Buenos Aires Zdrave in zračne sobe za posamezne goste in za družine. Prvovrstna postrežba in zmerne cene